

**‘‘Tervetuloa varhaiskasvatukseen’’ - varhaiskasvatuksen
aloituksen informaatio ja viestintä kuntien verkkosivuilla**

Mari Laitinen & Iina Markkanen

Varhaiskasvatustieteen pro gradu -tutkielma
Kevätlukukausi 2018
Kasvatustieteiden laitos
Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Laitinen, Mari & Markkanen, Iina. 2018. "Tervetuloa varhaiskasvatukseen" - varhaiskasvatuksen aloituksen informaatio ja viestintä kuntien verkkosivuilla. Varhaiskasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. 77 sivua.

Tiedonhaku verkkosivujen välityksellä korostuu nykypäivänä. Tietoa etsitään usein ensimmäisenä verkosta, joten on tärkeää, että sieltä saatava tieto on laadukasta. Tässä tutkimuksessa etsittiin vastauksia siihen, minkälaisen sisältöjen kautta varhaiskasvatuksen aloitus kuntien verkkosivuilla näyttäytyy, sekä miten ja mitä varhaiskasvatuksen aloituksesta viestitään kuntien verkkosivuilla.

Tutkimuksen teoreettiseen viitekehykseen on otettu vaikutteita sosiaalisesta konstruktionismista, ja erityisesti sen tavoista luoda merkityksiä. Tutkimusmenetelmänä käytettiin laadullista verkkosivujen analyysia ja tutkimusaineisto analysoitiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia käyttäen. Lisäksi kolmen kunnan verkkosivujen aineisto analysoitiin käyttäen temaattista analyysitapaa. Tutkimusaineisto koostui 24:n kunnan verkkosivuista, ja se kerättiin alkuvuodesta 2018. Verkkosivuista tutkimusaineistoksi valikoituivat ne sivustot, joiden tulkittiin käsittelevän suorasti tai epäsuorasti varhaiskasvatuksen aloitusta.

Tutkimuksen keskeisinä tuloksina saatiin selville, että kuntien verkkosivuilla varhaiskasvatuksen aloitusta oli käsitelty monenlaisten sisältöjen kautta, sekä siitä viestitään erilaisten teemojen välityksellä. Verkkosivut viestivät vahvasti sitä, että lapsista ja perheistä välitetään, koska varhaiskasvatuksen aloitukseen on panostettu useilla verkkosivuilla kattavasti ja positiivisella otteella. Lisäksi verkkosivuilta kävi ilmi, että varhaiskasvatuksen aloitus voi olla haasteellista ja vaatia tukikeinoja, minkä esille tuominen viesti laadukkaasta varhaiskasvatuksesta. Eri kuntien verkkosivuilla oli myös suurta vaihtelua sen suhteen, miten varhaiskasvatuksen aloitus näyttäytyi ja miten siitä viestittiin.

Asiasanat: varhaiskasvatus, varhaiskasvatuksen aloitus, verkkosivu, viestintä, kunta

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	2
2	VARHAISKASVATUS KUNNISSA	5
	2.1 Varhaiskasvatuksen järjestäminen kunnissa	5
	2.2 Varhaiskasvatuksen aloitus	7
3	KUNTIEN VERKKOSIVUT	11
	3.1 Verkkosivut viestinnän välineenä kunnissa	11
	3.2 Verkkosivujen käytettävyys	13
4	TUTKIMUSKYSYMYKSET	15
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	17
	5.1 Tutkimuksen lähestymistapa	18
	5.2 Aineiston valinta ja rajaus	19
	5.3 Valikoitujen kuntien verkkosivut.....	21
	5.4 Verkkosivujen sisällönanalyysi.....	22
	5.5 Varhaiskasvatuksen aloituksen näkyvyyden kvantifiointia kuntien verkkosivuilla.	27
	5.6 Kolmen kunnan verkkosivujen temaattinen analyysi.....	28
	5.7 Eettiset ratkaisut.....	37
6	TULOKSET	38
	6.1 Kuntien verkkosivuilla näyttäytyvät sisällöt varhaiskasvatuksen aloituksesta.....	39
	6.1.1 Lapsen tukeminen aloituksen prosessissa.....	39
	6.1.2 Tekniset tiedot aloitukseen liittyen.....	42
	6.1.3 Varhaiskasvatuksen esittelyä huoltajille.....	43

6.2 Viestintä varhaiskasvatuksen aloituksesta kolmen kunnan verkkosivuilla.....	49
6.2.1 Varhaiskasvatuksen aloitus haastavana muutoksena lapsen ja huoltajien elämässä	49
6.2.2 Yhteistyön merkitys varhaiskasvatuksen aloituksessa	50
6.2.3 Tuen merkitys perheille varhaiskasvatuksen aloituksessa	52
6.2.4 Varhaiskasvatuksen laadukkuus verkkosivuilla.....	54
6.2.5 Huoltajien vastuut aloituksen yhteydessä.....	55
7 POHDINTA.....	58
7.1 Tulosten tarkastelu	60
7.1.1 Pohdinta sisällönanalyysin tuloksista	61
7.1.2 Pohdinta temaattisen analyysin tuloksista	63
7.1.3 Yhteenveto ja johtopäätökset.....	66
7.2 Tutkimuksen luotettavuus ja jatkotutkimushaasteet	70
LÄHTEET	73

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatuksen aloitus koskee valtaosaa suomalaisista lapsista jossain vaiheessa heidän lapsuuttaan, sillä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tilaston mukaan vuonna 2016 varhaiskasvatuksessa 1 – 6-vuotiaista lapsista oli kaikkiaan noin 68 %, ja kunnallisessa varhaiskasvatuksessa heistä oli 76 % (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos 2016, 1, 2). Varhaiskasvatus on ollut esillä suomalaisessa uutisoinnissa sekä positiivisessa että negatiivisessa sävyssä. Toisinaan on nostettu esille varhaiskasvatuksen tärkeyttä ja lasten oikeutta laadukkaaseen varhaiskasvatukseen, jonka nähdään olevan investointi tulevaisuuteen. Tätä esimerkiksi Li Andersson on tuonut esille poliittisessa mielipidekirjoituksessaan. (ks. Andersson 2017.)

Toisaalta taas esimerkiksi professori Liisa Keltinkangas-Järvinen on tuonut esille, että pienempiä lapsia ei tulisi laittaa varhaiskasvatukseen, koska siitä ei ole heille erityistä hyötyä, tai se voi olla jopa haitallista pienen lapsen kehitykselle (ks. Keltinkangas-Järvinen 2016). Myös joissakin kansainvälisissä tutkimuksissa on tuotu esille, että siirtyminen kotoa toiseen kasvatusympäristöön, on yksi lapsuuden suurimmista ja haastavimmista kokemuksista (ks. Brooker 2008, 56). Toisin on myös esitetty, että varhaisessa vaiheessa varhaiskasvatukseen siirtyminen, ei kuitenkaan ole haitallista, kun sen aloitus on suunniteltu ja toteutettu hyvin (Munter 2002, 40).

Uutisoinnissa esille nousseiden mielipiteiden sekä aiempien tutkimusten rinnalle heräsi mielenkiinto tutkia, minkälaisena varhaiskasvatuksen aloitus näyttäytyy kuntien verkkosivuilla. Verkkopalveluiden käyttäminen ja tiedon etsiminen verkosta ovat korostuneet entisestään viime vuosien aikana; sähköinen asiointi ja internetin käyttö ovat nykyään helpoin ja tehokkain tapa etsiä tietoa ja asioida (ks. Valtiovarainministeriö). Tämän perusteella voisi ajatella, että kunnan verkkosivu on ensimmäinen paikka, mistä huoltaja lähtee etsimään tietoa, kun varhaiskasvatuksen aloitus tulee ajankohtaiseksi. Kuntien verkkosivut ovat usein kuntien tehokkain tiedonvälityskanava, ja monet kuntalaiset turvautuvat

useammin verkkopalveluiden käyttämiseen kuin paikalla asioimiseen. (Krogell-Magni 2010, 9.)

Tutkimuksessa haluttiin selvittää, minkälaisien sisältöjen kautta varhaiskasvatuksen aloitus kuntien verkkosivuilla näyttäytyy. Lisäksi haluttiin tietää miten ja mitä varhaiskasvatuksen aloituksesta viestitään kuntien verkkosivuilla. Tärkeäksi koettiin tarkastella näitä verkkosivuja, jotka antavat tietoa lapsen, sekä hänen perheensä uuden elämänvaiheen alusta. Tutkimuksen aineistoksi valittiin valikoitujen kuntien verkkosivut. Tutkittavia kuntia oli 24. Tarkemmin kunnan verkkosivuilta lopulliseen aineistoon valittiin ne sivut, jotka koskivat varhaiskasvatuksen aloitusta.

Aiempaa tutkimusta samansuuntaisesta aiheesta on tehnyt esimerkiksi Johanna Sommers-Piiroinen, joka on pro-gradu -tutkielmassaan tutkinut kuntien verkkosivuja, ja sitä kuinka niissä puhutaan varhaiskasvatuksesta (ks. Sommers-Piiroinen 2012). Kuntien verkkosivujen varhaiskasvatuksen aloitukseen suuntautuvasta näkökulmasta ei kuitenkaan tietävästi löytynyt aikaisempaa tutkimusta, mikä lisäsi kiinnostusta tutkia juuri kyseistä aihetta. Näkökulma haluttiin keskittää nimenomaan varhaiskasvatuksen aloitukseen ja siihen informaatioon, jota perheet saavat verkkosivujen välityksellä, ennen varhaiskasvatuksen aloitusta.

Varhaiskasvatuksen aloitus on merkittävä tapahtuma lapsen ja hänen perheensä elämässä (Karikoski & Tiilikka 2011, 78–79). Kuntien varhaiskasvatusverkkosivut suuntaavat aloitusta ja voivat vaikuttaa siihen, miten perheet aloituksen kokevat. Eli se, mitä ja miten aloituksesta viestitään, on merkityksellistä verkkosivuja tutkivien asiakkaiden näkökulmasta. Tutkimusta voi jatkossa hyödyntää muissa varhaiskasvatuksen aloituksen tutkimuksissa, sekä erityisesti kuntien verkkosivujen laadinnassa tai varhaiskasvatukseen liittyvien verkkosivustojen sisältöjen ja ulosantien kehittämisessä.

Tutkimuksen teoreettisessa lähestymistavassa on viitteitä sosiaalisesta konstruktionismista. Tutkimusmenetelmänä käytettiin laadullista verkkosivujen sisällönanalyysia. Analyysimenetelmänä tutkimuksessa oli aineistolähtöinen sisällön analyysi, jossa keskeistä on tehdä päätelmiä ja tulkintoja aineistosta tuoden

ne esiin selkeästi ja tiivistä (Puusa 2011, 117; ks. Tuomi & Sarajärvi 2018, 117.) Lisäksi kolmen kunnan tutkimusaineisto analysoitiin vielä temaattista analyysia käyttäen. Temaattisen analyysin tavoitteena on tunnistaa ja analysoida teemoja aineistosta (Braun & Clarke 2006, 4–6). Tutkimusaineistosta pyrittiin saamaan teoreettinen kokonaisuus, jolloin teorian muodostaminen tapahtui samalla aineistoa analysoiden. Näin ollen ennakkokäsityksiä ilmiöistä ei huomioitu analyysin teossa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 108.)

Tutkimus rakentuu seitsemästä luvusta. Toisessa ja kolmannessa luvussa esitellään tutkimuksen teoreettiset lähtökohdat. Neljännessä luvussa kerrotaan tutkimuksen tutkimuskysymykset. Viides luku koostuu tutkimuksen toteuttamisesta, jossa esitellään tutkimuksessa käytetyt menetelmät, analyysitapa ja eettisyys. Kuudes luku on tutkimuksen pääluku, siinä tuodaan esille tutkimuksen tulokset. Viimeisessä luvussa esitellään tutkimuksen johtopäätökset, pohditaan jatkotutkimusehdotuksia sekä tarkastellaan tutkimuksen luotettavuutta.

2 VARHAISKASVATUS KUNNISSA

Suomessa varhaiskasvatuksen järjestämisen vastuu on lain mukaisesti kunnilla (Varhaiskasvatuslaki 36/1973 4 §). Toisin sanoen kunnat päättävät, kuinka toteuttavat ja ohjaavat varhaiskasvatuksen toimintaa, kuitenkin huomioiden lain-säädännön (Karila 2016, 6). Varhaiskasvatus ja sen aloittaminen on merkittävä asia lapsen elämässä (Brooker 2008, 56). Tämän vuoksi on tärkeää, että kunnat panostavat varhaiskasvatukseen ja huomioivat siihen liittyviä asioita.

Varhaiskasvatuksesta puhutaan vielä käyttäen kahta termiä; varhaiskasvatus sekä päivähoido, joista varhaiskasvatus on uusien asiakirjojen mukainen (ks. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016). Tässä tutkimuksessa käytetään varhaiskasvatus -sanaa, ellei kyseessä ole suora viittaus.

Tässä luvussa tarkastellaan varhaiskasvatusta; ensimmäiseksi paneudutaan kuntien järjestämään varhaiskasvatukseen, sekä asioihin, mitkä sitä ohjaavat ja säätelevät. Toiseksi tarkastellaan varhaiskasvatuksen aloitusta tapahtumana lapsen elämässä ja siinä huomioitavia asioita varhaiskasvatuksen näkökulmasta.

2.1 Varhaiskasvatuksen järjestäminen kunnissa

Varhaiskasvatusta säädelään eri lakien kautta. Varhaiskasvatuslaki sekä asetus lasten päivähoidosta säätelevät varhaiskasvatuksen järjestämistä. (ks. Varhaiskasvatuslaki 36/1973; Asetus lasten päivähoidosta 239/1973.) *Lasten päivähoidoa voivat saada lapset, jotka eivät vielä ole oppivelvollisuusikäisiä sekä milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat eikä hoitoa ole muulla tavoin järjestetty --(2§). Laissa on säädetty varhaiskasvatuksen tavoitteista(2a§).* (Varhaiskasvatuslaki 36/1973 2§.) Lisäksi varhaiskasvatukseen hakemisesta ja sen määrittämisestä säätelee asetus lasten päi-

vähoidosta (ks. Asetus lasten päivähoidosta 239/1973.) Varhaiskasvatus- ja asetukset lasten päivähoidosta laittavat suuntaavat ja ohjaavat varhaiskasvatuksen järjestämistä valtakunnallisesti ja sen myötä kunnallisesti.

Lapsella on oikeus saada kunnan järjestämää varhaiskasvatusta vanhempainvapaan jälkeen, jolloin huoltajille täytyy tarjota erilaisia vaihtoehtoja varhaiskasvatukseen järjestämiseen (ks. Kansaneläkelaitos; Kuntaliitto 2018 a; ks. Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1128/1996). Jokaisen kunnan on velvollisuus järjestää ja tarjota varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatuslaissa kuntien velvollisuudesta varhaiskasvatukseen järjestämiseen kerrotaan seuraavaa: *Kunnan on huolehdittava lasten päivähoidon järjestämisestä asukkaalleen sisällöltään sellaisena ja siinä laajuudessa kuin tässä laissa säädetään.* (Varhaiskasvatuslaki 36/1973 4§.) Kunnan hyvin järjestetty varhaiskasvatus mahdollistaa huoltajien työssäkäynnin, mikä vaikuttaa myös yhteiskuntaan positiivisesti yhteiskunnallis-taloudellisessa merkityksessä (Karila 2016, 18).

Osa liitoista ja järjestöt ovat usein mukana kuntien toiminnassa. Esimerkiksi Kuntaliitto on vahvasti mukana kehittämässä kunnissa tarjottavaa varhaiskasvatusta ja tukee kuntien palveluiden moninaisuutta (Suomen kuntaliitto 2015, 12). Myös opetusalan ammattijärjestö OAJ on tuonut esille, että kuntien päätehtävänä on järjestää kasvatus- ja koulutuspalveluja. Lisäksi kuntien laadukkaat varhaiskasvatuksen palvelut vahvistavat kunnan vetovoimaa sekä eloisuutta, ja tuovat lapsimyönteisen kuvan kunnasta. Kuntien lapsimyönteisyys voi olla tärkeä osa kunnan toteuttamaa viestintää lapsiperheille. (Opetusalan ammattijärjestö OAJ 2017.) Kuntien verkkosivut ja niiden viestintä ovat siis tärkeä kanava siihen, kuinka kunta viestii kuntalaisille (Suomen kuntaliitto 2016, 9).

Kuntien velvollisuus tarjota varhaiskasvatusta ja päivähoitopaikkaa on rajattu lain mukaan kahteen viikkoon äkillisen syyn vuoksi, kuten huoltajan työllistymisen seurauksena (ks. Asetus lasten päivähoidosta 239/1973 2§). Lapsen varhaiskasvatukseen aloittaminen voi silloin tapahtua hyvinkin nopeasti, mutta se ei ole haitallista aloituksen ollessa laadukkaasti suunniteltu ja toteutettu (ks. Munter 2002, 40). Kunnissa oleva subjektiivinen päivähoidon oikeus sujuvoittaa

ja helpottaa lapsen varhaiskasvatuksen aloitusta. Subjekttiivisen päivähoidon oikeudella tarkoitetaan, että kaikki lapset ovat oikeutettuja varhaiskasvatukseen 20 tuntia viikossa heidän huoltajiensa työtilanteesta riippumatta (Opetus- ja kulttuuriministeriö).

Valtakunnallisissa asiakirjoissa, kuten varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa varhaiskasvatuksen aloitusta käsitellään sen sijaan erilaisesta näkökulmasta. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa viitataan varhaiskasvatuksen aloituksesta kasvatuksellisesta ja opetuksellisesta näkökulmasta. Siellä kerrotaan, että lapselle laaditaan oma varhaiskasvatussuunnitelma, ja että lapset tulevat kohtaamaan erilaisia tapoja toimia, erilaisia arvoja sekä perinteitä, kun he aloittavat varhaiskasvatuksen. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet tuovat esille varhaiskasvatuksen tehtävän silloin kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksen. (ks. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016.)

2.2 Varhaiskasvatuksen aloitus

Varhaiskasvatuksen aloitusta on käsitelty kattavasti eri tutkimuksissa niin maailmalla kuin Suomessakin. Tutkimuksia on tehty eri näkökulmista koskien tätä siirtymävaihetta lapsen elämässä. Kansainvälisesti lasten varhaiskasvatuksen aloitusta on tutkinut muun muassa Liz Brooker (2008), joka on tehnyt tutkimusta lasten varhaisvuosien siirtymien tukemisesta. Tutkimusta on tehnyt myös Carmen Dalli (1999, 2002), joka on tarkastellut lapsen varhaiskasvatuksen aloitusta muun muassa äitien näkökulmasta, sekä äitien ja opettajien roolien näkemyksistä ja keskinäisestä suhteesta varhaiskasvatuksen aloituksen yhteydessä.

Suomessa varhaiskasvatukseen sisältyviä siirtymiä on tutkittu esimerkiksi alle kolme vuotiaiden näkökulmasta erilaisten mikro-siirtymien kautta. Kyseisen tutkimus on toteutettu Jyväskylän yliopistolla Kasvatustieteiden laitoksella, sekä aiemmin vuosina 2013 – 2014 Tampereen yliopiston Kasvatustieteiden yksikössä. (Invisible toddlerhood -sivusto.) Meneillään on lisäksi laaja kansainväli-

nen *Social and emotional experiences in transition through the early years* -tutkimushanke, koskien varhaiskasvatuksen aloitusta ja siirtymistä kodin ulkopuoliseen hoitoon, jossa myös Suomesta mukana on Jyväskylän yliopisto (ks. *Invisible toddlerhood* -sivusto). Jyväskylän yliopistossa tämän hankkeen puitteissa on tuotettu myös kaksi erilaista pro gradu -tutkimusta, jotka tutkivat kasvatusyhteistyön rakentumista pienen lapsen varhaiskasvatuksen aloituksessa ja vanhemman ja kasvattajan luottamuksen rakentuminen varhaiskasvatuksen aloituksessa (ks. Toivonen 2017; Laaksonen 2017).

Valtaosa tutkimuksista näkee varhaiskasvatuksen aloituksen merkittävänä vaiheena lapsen elämässä. Brooker (2008, 56) sekä Karikoski & Tiilikka (2017, 79–80) ovat tuoneet esille, että lapsuuden yhtenä suurimmista ja haastavimmista kokemuksista pidetään usein siirtymistä kotoa muuhun kasvatusympäristöön. Toisaalta Munter (2002, 40) tuo esille, että varhaisessa vaiheessa siirtyminen varhaiskasvatukseen ei ole haitallista lapsen kehitykselle, kun sen aloitus on suunniteltu ja toteutettu hyvin. Tätä tukee myös Brookerin (2008, 56) kanta siitä, että siirtymiin kiinnitetään nykypäivänä niin paljon huomiota, että siirtymä ei lapsen kannalta ole niin haastava kuin ajatellaan.

Varhaiskasvatuksen aloitus on yksi merkittävimmistä vaiheista lapsen myöhempien vuosien kannalta ja siksi se pitää suunnitella niin, että lapsen tunteita toimijuudesta vahvistetaan, jotta hän tuntee itsensä tärkeäksi yksilöksi päiväkotiryhmässään. Tällaisessa siirtymävaiheessa lapsen elämä muuttuu usealla osa-alueella, kuten ihmissuhteissa, päivän kulussa, toimintakulttuurissa sekä fyysisessä ympäristössä. (Munter 2002, 36–37.) Lapsen yksilöllisten tarpeiden ja toiveiden tukeminen siirtymävaiheessa ovat merkittäviä sen sujuvuuden ja lapsen kehityksen kannalta (Brooker 2008, 4, 55).

Puhuttaessa varhaiskasvatuksen aloituksesta, usein mainitaan myös perheen ja erityisesti huoltajien rooli uudessa elämäntilanteessa. Lapsen varhaiskasvatuksen aloitus koskettaa koko perhettä, sillä arki muuttuu kaikkien osalta (Karikoski & Tiilikka 2017, 79-80; Munter 2002, 38). Karikoski & Tiilikka (2017) ovat tuoneet esille myös lapsen ja huoltajan kiintymyssuhteen merkityksen siirryttäessä uuteen kasvatusympäristöön. Kiintymyssuhde muuttuu, kun lapsi ei enää

ole huoltajan kanssa jatkuvasti, mutta samalla turvallinen kiintymyssuhde omaan huoltajaan voi auttaa lasta sopeutumaan uuteen sosiaaliseen kasvatusympäristöön. (Karikoski & Tiilikka 2017, 81 – 82).

Lasta ympäröivien aikuisten tulee ottaa huomioon, että lapsen yksilöllisten tarpeiden ja toiveiden tukeminen sekä huomioiminen siirtymissä ovat merkittäviä siirtymän sujuvuuden ja lapsen kehityksen kannalta (Brooker 2008, 4, 55). Lapsi kohtaa muutoksen huoltajien ja varhaiskasvatuksen aikuisten tuella (Munter 2002, 35). Siirtymän huolellinen ja yksilöllinen suunnittelu on tärkeää myös sen kannalta, että lapsi pääsee kiinnittymään osaksi uutta ryhmäänsä (Brooker 2005, 45, 55).

Varhaiskasvatuksen aloitusta käsiteltäessä, on mainittu usein erilaisia tukimuotoja, joita voidaan hyödyntää lapsen tukemiseen uudessa elämänvaiheessa. Siirtymävaihetta uuteen kasvatusympäristöön voidaan helpottaa erilaisten toimintojen avulla, jotka koskettavat niin lapsia, huoltajia, työntekijöitä kuin palveluntarjoajakin, eli yleensä kuntaa. Näihin toimintoihin kuuluvat informaation jakaminen, yhteistyö ja kommunikaatio kaikkien osapuolten välillä. Erityisesti kommunikaation eri väylät ovat oleellisia lapsen siirtymän sujuvuudessa ja niiden hallinnoimiseen tulisi panostaa riittävästi. (Fabian 2007, 10–11; Niesel & Griebel 2007, 23.)

Myös verkossa saatavilla olevat ohjeistukset keskittyvät lapsen tukemiseen muutoksessa ja sitä tuo esille esimerkiksi erityislastentarhanopettaja Kirsi Sutton Kaksplus.fi sivustolla, sekä lisäksi Mannerheimin lastensuojeluliitto ohjeistaa verkkosivuillaan varhaiskasvatuksen aloituksen tukemista. Molemmilla verkkosivuilla varhaiskasvatuksen aloittamiseen liittyvä ohjeistus liittyy enemmän toimintatapoihin, tunteisiin, käyttäytymiseen sekä tapaan, jolla huoltajien tulee toimia lasta kohtaan ennen varhaiskasvatuksen aloittamista, sen aikana sekä tuontija hakutilanteissa. (ks. Kaksplus-sivusto; ks. Mannerheimin lastensuojeluliitto-sivusto.)

Tutustumiseen liittyvät vierailut nousevat monesti esille olennaisena tukkeinona varhaiskasvatuksen aloituksessa. Tutustuminen uuteen kasvatusympäristöön koetaan tärkeäksi lapselle ja hänen perheelleen ja siksi sitä tulee toteuttaa

mahdollisuuksien mukaan useita kertoja ennen aloitusta. Tutustuminen mahdollistaa esimerkiksi uusiin ihmisiin tutustumisen ja toimintatapojen opettelemisen, ennen varsinaista aloitusta. Vierailut helpottavat myös työntekijöiden tutustumista uuteen lapseen ja perheeseen. (Margetts 2007, 114.)

Lapsen on tärkeää kokea hallitsevansa tilannetta, jotta hän voi sopeutua uuteen ympäristöönsä, erityisesti päivärytmin opettaminen on hyödyllinen apuväline (Brooker 2008, 45). Lisäksi tuttujen elementtien lisääminen vieraassa ympäristössä voi helpottaa lapsen oloa (Dowling 2010, 54). Brooker (2008, 49, 54) onkin tuonut esille, että lasta voidaan muistuttaa hänen kodistaan ja huoltajistaan hoitopäivän aikana, kuten puheen ja valokuvien avulla. Lapsen varhaiskasvatukseen osallistuminen tukee lapsen kehitystä, oppimista ja tulevaa koulumenestystä (Karila 2016, 13). Tästä johtuen, laadukkaan varhaiskasvatuksen takaaminen kannattaa, sillä se on investointi yhteiskunnalle ja sillä on merkittäviä vaikutuksia lapsen myöhempään elämään. Lisäksi on havaittu, että laadukkaan varhaiskasvatuksen estyessä, se vaikuttaa negatiivisesti sekä lapsen elämään että taloudellisesti yhteiskuntaan. (Karila 2016, 18 – 19.)

3 KUNTIEN VERKKOSIVUT

Kuntien verkkosivut ovat elektronisia dokumentteja, jotka sisältävät kuvia ja tekstiä (ks. Bowen 2009, 27), sekä ne koostuvat osittain verkkopalveluista. Verkkopalveluiden suosio on kasvanut viime vuosien aikana (ks. Suomen kuntaliitto 2016, 43, 45). Kuntien verkkopalveluiden tulee sisältää tietoa erilaisista palveluista ja toiminnasta ajantasaisesti ja sujuvasti (Suomen kuntaliitto 2016, 41).

Suomessa osa kunnista käyttää kunta -nimityksen sijaan kaupunki -nimitystä (Kuntaliitto 2017 a). Tässä tutkimuksessa käytetään kunta -nimitystä, huolimatta siitä onko tosiasiasa kyseessä kunta vai kaupunki. Tässä luvussa käsitellään verkkosivujen viestintää kunnissa, mikä nähdään tärkeänä ja keskeisenä viestinnän paikkana (ks. Suomen Kuntaliitto 2016, 5). Toiseksi esitellään verkkosivujen käytettävyyttä, ja sitä mitkä asiat tekevät verkkosivuista mielekkäät käyttää.

3.1 Verkkosivut viestinnän välineenä kunnissa

Internet yleistyy jatkuvasti palveluiden järjestämisen ja asioinnin välineenä, tämän myötä viestintä ja palveluiden löydettävyyys korostuvat verkkosivujen tehostamisessa. Tämä tulee huomioida viestinnän selkeydessä ja helppokäyttöisyydessä. (Pohjanoksa, Kuokkanen & Raaska 2007, 35.) Viestintä tuleekin nähdä verkkosivujen kokonaisuutta täydentävänä osana. (Pohjanoksa, Kuokkanen & Raaska 2007, 11.) Kuntien verkkoviestinnän tavoitteena on toimia tehokkaasti ja nopeasti, sekä kohdentaa viestintää kunnissa. Tärkeänä tavoitteena viestinnässä pidetään myös avoimuutta, yhteisöllisyyttä ja demokratiaa, sekä käyttäjälähtöistä ja käyttäjäystävällistä palvelua. (Kuntaliitto 2017 b.) Viertola (2006, 141) on tuonut esille kuntien verkkoviestinnän tärkeyden, sillä sen avulla kunta pystyy ajantasaiseen ja nopeaan tiedonvälitykseen. Lisäksi vuorovaikutus kuntalaisten

ja muiden tiedon tarvitsevien kesken tehostuvat ja helpottuvat verkon välityksellä (Krogell-Magni 2010, 9).

Julkishallinnon verkkoviestinnässä on huomioitava tasapuolisuus ja saavutettavuus sekä huomioitava erinäisiä lakeja (Pohjanoksa, Kuokkanen & Raaska 2007, 41). Kunnan viestintää määrittää esimerkiksi kuntalaki (Kuntalaki 410/2015). Kuntalain 29§ Viestintä kohdassa: *Kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan tulee antaa riittävästi tietoja kunnan järjestämistä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. --- Viestinnässä on käytettävää selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet.* (Kuntalaki 410/2015 §29 Viestintä.) Nykyään kuntalaissa painotetaan entisestään vuorovaikutusta ja kuntalaisten mahdollisuutta osallistumiseen (Suomen kuntaliitto 2016, 11; ks. Kuntalaki 410/2015 §29 Viestintä).

Kunnan tulee suunnitella viestintää yhä tarkemmin, sekä jaettava vastuut niin, että kuntalaisten tiedonsaanti ei vaarannu (Suomen kuntaliitto 2016, 15). Säännöksistä ja lakien noudattamisesta huolimatta, tulisi huomiota kiinnittää siihen, ettei viestintä muutu liian epäselväksi tavallisen kansalaisen näkökulmasta; viestinnän tulisi olla selkeää ja ymmärrettävää jokaiselle tasa-arvoisuuden säilymiseksi (Pohjanoksa, Kuokkanen & Raaska 2007, 41 – 42). Organisaatio hyötyy verkkopalveluista, koska ne lisäävät tunnettavuutta ja siten myös vaikuttavuutta toiminnalleen (Krogell-Magni 2010, 11). Useimmat kunnat ovat itse linjanneet verkossa tiedottamisen keskeisimmäksi tiedotuskanavakseen, koska se myös on kuntalaisille tutumpi tapa saada tietoa, kuin konkreettinen paikalla asiointi (Krogell-Magni 2010, 9). Kuntien viestimiseen laaditussa oppaassa mainitaankin, että nopea viestintä verkkopalvelussa lisää kuntaan muuttamisen houkuttavuutta (Suomen kuntaliitto 2016, 9).

3.2 Verkkosivujen käytettävyys

Palvelut ovat laajentuneet voimakkaasti fyysisistä ympäristöistä verkkopalveluiksi, jotka toimivat erityisesti tiedonvälittämisen, asioinnin ja kommunikaation aineettomina ympäristöinä (Sinkkonen, Nuutila & Törmä 2009, 25). Jo vuonna 2007 Sisäministeriön julkaisemassa tiedotteessa kuntien verkkosivut olivat käytetyin julkinen verkkopalvelu (Sisäministeriö 2007). Verkkosivujen tärkeyttä voidaan myös perustella tilastokeskuksen esille tuomassa tilastossa, jossa vuonna 2016 suomalaisista jopa 88% käytti internetiä, mutta kun katsotaan alle 55-vuotiaita, lähes kaikki käyttivät internetiä (Tilastokeskus 2016). Kuntaliitto on tuonut esille kuntien verkkoviestintäohjeessa valtiovarainministeriön tutkimuksen vuodelta 2008, jossa ilmeni, että 68% käytti internetiä päivittäin ja 47% heistä kertoi asioineensa oman kunnan verkkosivuilla kolmen kuukauden aikana (Krogell-Magni 2010, 9).

Verkkosivuston käytettävyys perustuu hyviin käyttökokemuksiin, jotka muotoutuvat muun muassa selkeästä sisällöstä, etsittävien asioiden löydettävyydestä ja niiden merkittävyydestä, sekä visuaalisesta ilmeestä. Selkeä sisältö koostuu hyvistä verkkoteksteistä, joiden tulee edetä loogisesti ja rakentua helposti luettavasta arkisesta kielestä, sekä konkreettisista esimerkeistä ja tutuista termeistä. (Sinkkonen, Nuutila & Törmä 2009, 23, 257, 262.) Kunnan on järkevää pohtia verkkosivujen suunnittelussa, kenelle tietoa tullaan tarjoamaan, sekä ottaa huomioon se, että kohderyhmiä on useita, kuten esimerkiksi lapsiperheet (Krogell-Magni 2010, 12). Onkin järkevä tiedostaa, että verkkosivujen suunnittelu ”ihan kaikille” ei ole suotavaa; voidaan ajatella, että varhaiskasvatukseen keskittyviä verkkosivuja selaavat eivät todennäköisesti ole esimerkiksi yksineläviä aikuisia, vaan juurikin lapsiperheitä, joten viestintä voidaan suunnata suoraan heille (ks. Pohjanoksa, Kuokkanen & Raaska 2007, 147).

Sähköinen asiointi ja internetin käyttö ovat nykypäivänä helpoin ja tehokkain tapa etsiä tietoa ja asioida (ks. Valtiovarainministeriö). Palveluista, kuten varhaiskasvatuksen aloituksesta, etsitään tietoa usein ensimmäisenä internetistä, jolloin oman kunnan verkkosivujen merkitys korostuu (ks. Krogell-Magni 2010,

13). Kuntien onkin tärkeää tiedottaa omilla verkkosivuillaan tarjoamistaan palveluista (Krogell-Magni 2010, 10), kuten varhaiskasvatuksen järjestämisestä. Sähköinen asiointi on lisääntynyt verkkosivujen välityksellä, ja onkin nykyään monen sivuston keskeinen palvelu (ks. Suomen kuntaliitto 2016, 43).

Kunnat ovat ottaneet yhä enemmän käyttöön sähköisiä asiointipalveluja, esimerkiksi hakemukset varhaiskasvatukseen on mahdollista hoitaa usein sähköisesti (ks. Krogell-Magni 2010, 15 – 16). On tärkeää, että sähköinen asiointi on tehty helpoksi, jotta asiointipalvelu löytyy sekä haulla että sähköisen asiointisivun alta (Krogell-Magni 2010, 16). Tämän lisäksi on huomioitava erinäiset lainsäädännöt ja asetukset, jotka määrittävät tällaista verkossa tapahtuvaa toimintaa, ja jossa esimerkiksi tallennetaan yksityisiä tietoja (Pohjanoksa, Kuokkanen, Raaska 2007, 36).

Verkkosivujen tulee olla niin selkeitä, että käyttäjä tietää heti mille sivustolle on saapunut (Pohjanoksa, Kuokkanen & Raaska 2007, 150). Toimivat verkkosivut antavat heti etusivulta lähtien selkeän tiedon siitä, mitä verkkopalvelussa tarjotaan. Lisäksi etusivulle kannattaa laittaa esille ajankohtaiset aiheet ja tiedot. (Krogell-Magni 2010, 14 – 15.) Verkkosivuja suunniteltaessa tulee ottaa huomioon, että verkkotekstien lukeminen on lähinnä silmäilyä, joten yksittäiset sanat, otsikot ja linkit korostuvat tiedonannossa. Verkkotekstit täytyykin rakentaa käyttäjille selkeillä termeillä ja sanojen korostamisella, sekä linkkien pitää olla selkeitä ja informoida, mitä niiden takaa on löydettävissä. (Pohjanoksa, Kuokkanen & Raaska 2007, 148, 151, 156; Sinkkonen, Nuutila & Törmä 2009, 260.)

Toimiva verkkosivu on sellainen, että se mahdollistaa kaikkien käyttäjäryhmien esteettömän käyttämisen. Tämä tarkoittaa esimerkiksi kuulo- ja näkövammaisia ja vieraskielisiä henkilöitä. Verkkopalvelut tulee olla tasa-arvoisesti kaikkien käytössä, jolloin sivuista tulee laajasti toimivia. (Krogell-Magni 2010, 19 – 22.) Kunnan verkkosivun on latauduttava nopeasti niin tietokoneella kuin mobiililaitteella (Krogell-Magni 2010, 15; ks. Suomen kuntaliitto 2016, 44).

4 TUTKIMUSKYSYMYKSET

Verkkosivut ovat monelle mieluisampi tapa saada tietoa kuin paikan päällä asiointi, ja se toimiikin tärkeässä roolissa; ikään kuin käyntikorttina kunnalle (Krogell-Magni 2010, 9). Varhaiskasvatuksen näkyvyys verkkosivuilla korostuu etenkin silloin, kun käyttäjä hakee tietoa pääsääntöisesti verkon välityksellä. Varhaiskasvatuksen aloitus on tärkeä osa perheiden arkea ja on tärkeää, että sitä koskeva tieto on saatavilla helposti (ks. Karikoski & Tiilikka 2017, 79–80; Munter 2002, 38). Kuntien verkkosivujen rooli tärkeän tiedon välitykseen on merkittävä (ks. Viertola 2006, 141), ja siksi onkin tärkeä tutkia, miten tämä käytännössä näkyy kuntien verkkosivuilla.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten varhaiskasvatuksen aloitus on esillä kuntien verkkosivuilla. Tarkemmin haluttiin tietää, minkälaisen sisällön kautta varhaiskasvatuksen aloitus kuntien verkkosivulla näyttäytyy. Tutkimusta tehdessä kuitenkin huomattiin, että kyseinen tutkimuskysymys ei vastannut yksistään niin syvällisesti tutkimusongelmaan, joten päädyttiin rajatulta tutkimusaineistolta kysymään toinen tutkimuskysymys; miten ja mitä varhaiskasvatuksen aloituksesta viestitään kuntien verkkosivuilla. Kysymyksellä pyrittiin saamaan syvällisempää tietoa varhaiskasvatuksen aloituksesta. Tämä tutkimuskysymys päädyttiin kysymään ainoastaan kolmen kunnan verkkosivujen aineistolta, sillä niissä oli sisällönanalyysin perusteella kaikista laajimmin käsitelty varhaiskasvatuksen aloitusta.

Tärkeäksi koettiin tarkastella dokumentteja, jotka ohjaavat lapsen, sekä hänen perheensä uuden elämänvaiheen alkua. Tutkimus voi antaa työkaluja ja ideoita kehittää kuntien verkkosivujen sisältöä sekä niiden ilmaisutapoja. Aiemmista kuntien verkkosivuja koskevista tutkimuksista ei löytynyt varhaiskasvatuksen aloitukseen suunnattua näkökulmaa, joten tiettävästi tämä tutkimus on ensimmäinen sen näkökulman omaava. Tämä lisää tutkimuksen merkittävyyttä.

Tutkimuskysymykset muodostuivat seuraavanlaisiksi:

1. Minkälaisien sisältöjen kautta varhaiskasvatuksen aloitus kuntien verkkosivuilla näyttyy?
2. Miten ja mitä kuntien verkkosivuilla viestitään varhaiskasvatuksen aloituksesta?

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tekstimuotoista aineistoa voidaan kutsua laadulliseksi aineistoksi, johon myös verkkoaineistot kuuluvat (Rantala 2010, 111). Verkkotutkimuksessa aineistoa voidaan nähdä olevan primaari- sekä sekundaariaineistoja, missä primaariaineistolla tarkoitetaan lähdettä, joka kerätään tutkimusta varten, kun taas sekundaariaineistolla tarkoitetaan jo olemassa olevia aineistoja (Kananen 2014, 66). Kuntien verkkosivut ovat sekundaariaineistoja, sillä ne ovat jo valmiiksi verkossa löydettävissä (ks. Kananen 2014, 66).

Rapley (2011) on tuonut esille, että verkkosivuja tarkasteltaessa on olennaista kiinnittää huomiota siihen mitä sanotaan ja mitä vältetään tuomasta esille. Vaikka onkin mahdotonta tarkastella sitä, mikä kaikki on jätetty sanomatta, on tärkeää ymmärtää verkkosivun konteksti ja kulttuuri, jossa se on julkaistu, ja siten päätellä mitä olennaista on mahdollisesti jätetty tuomatta esille. Tässä mahdollisesti auttaa myös vastaavissa konteksteissa ja kulttuureissa julkaistujen dokumenttien vertailu. Verkkosivujen tutkimisessa vertailua kannattaa tehdä usean kunnan verkkosivujen välillä, sillä sen avulla voidaan saada esille ne asiat, jotka on mahdollisesti jätetty sanomatta (ks. Rapley 2011, 112–113.) Tässä tutkimuksessa ei kuitenkaan vertailla kuntia keskenään, vaan pikemmin verkkosivujen aineistoja. Tutkimuksessa on mukana useita kuntia, jotta saatiin tarpeeksi kattava tutkimusaineisto.

Tutkimus toteutettiin laadullista tutkimusmenetelmää käyttäen. Tutkimuksen lähestymistavassa on vaikutteita sosiaalisesta konstruktionismista. Tutkimustulokset analysoitiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia ja temaattista analyysia käyttäen. Tässä luvussa kuvataan ensin sosiaalista konstruktionismia lähestymistapana, jonka jälkeen kuvataan aineiston valintaa ja rajausta. Kolmanneksi kuvataan tutkimukseen valikoidut verkkosivut. Tämän jälkeen kerrotaan aineiston analyysien vaiheet ja lopuksi tutkimuksen eettiset ratkaisut.

5.1 Tutkimuksen lähestymistapa

Laadullisen tutkimuksen hyvänä puolena voidaan nähdä sen antama tila aineistolle, jolloin voidaan aineiston tutkimisen jälkeen tuoda vielä sieltä nousseita ajatuksia esille aina tutkimuskysymyksiin asti (Puusa & Juuti 2011, 49). Laadullinen tutkimus korostaa tiedon subjektiivista luonnetta sekä keskittyy yksittäisten tapauksien tarkastelemiseen (Puusa & Juuti 2011, 47). Tässä tutkimuksessa tutkitavina on verkkosivut, jolloin tärkeäksi nousee teoreettiset tulkinnat tutkimuksen kohteen ilmiöistä (ks. Puusa & Juuti 2011, 48). Sosiaalisessa konstruktionismissa tehdään oletuksia kerätystä aineistosta sosiaalisen rakentamisen näkökulmasta, joten usein tutkimusmenetelmä on myös laadullinen (Burr 2003, 24).

Sosiaalinen konstruktionismi on teoreettinen orientaatio (Burr 2003, 1), jonka mukaan jaettu ymmärrys ympäröivästä maailmasta syntyy päivittäisessä sosiaalisessa toiminnassa ihmisten välillä. On tärkeää myös muistaa, että tämä jaettu ymmärrys on kulttuuriin ja historiaan sidonnaista. Eri kulttuureissa voi siis olla keskenään hyvinkin erilaiset käsitykset asioista, vaikka ne olisivatkin molemmissa kulttuureissa erittäin vakiintuneita ymmärryksiä. (Burr 2003, 3 – 5.) Sosiaalinen konstruktionismi voidaankin nähdä toimintana, jonka kautta ihmiset yhdessä luovat totuuksia juuri siinä kontekstissa, kulttuurissa ja hetkessä, missä he ovat (Burr 2003, 9). Lisäksi kielenkäytöllä on suuri merkitys tutkittaessa ihmisten käsityksiä maailmasta, sillä ymmärrystä rakennetaan puheen kautta (Burr 2003, 4, 8).

Sosiaalisen konstruktionismin ymmärrystapa koettiin sopivan ohjaamaan tutkimuksen tavoitteisiin pääsemistä, sillä se ei ole sidoksissa mihinkään tiettyyn tutkimusmenetelmään, mutta soveltuu kielellisyyteen keskittymisensä takia erityisesti kirjoitetun tekstin tulkitsemiseen (ks. Burr 2003, 24). Tässä tutkimuksessa sosiaalinen konstruktionismi näkyy tavassa tarkastella valikoituja verkkosivuja kriittisellä tavalla, jotta löydettäisiin ymmärrystä niiden merkityksistä. Sosiaalisen konstruktionismin tavoin tutkimuksessa tullaan tekemään omia tulkintoja kriittisesti valikoidusta tutkimusaineistosta eli kuntien verkkosivuista. (ks. Burr 2003, 3.)

5.2 Aineiston valinta ja rajaaminen

Suomessa on paljon erikokoisia kuntia. Vuonna 2018 kuntia yhteensä on 311, joista kunta -nimitystä käyttää 204 ja kaupunki -nimitystä 107 (Kuntaliitto 2017 a). Tässä tutkimuksessa puhutaan valikoiduista kunnista ainoastaan kunta -nimityksellä, vaikka se tosiasiaa käyttäisikin kaupunki -nimitystä. Tutkimuksen kannalta ei koettu merkittäväksi eritellä nimityksiä.

Tähän tutkimukseen valitut tutkittavat aineistot olivat valikoitujen kuntien verkkosivut ja sivujen osat koskien varhaiskasvatuksen aloitusta, jotka jollain tavalla sisälsivät viittauksen aloitukseen joko suoraan, esimerkiksi termeillä *aloitus*, *varhaiskasvatukseen hakeminen*, tai epäsuorasti, esimerkiksi *lomake varhaiskasvatuspaikan hakemiseen* tai *yhteystiedot varhaiskasvatuspalveluista lisätietojen kysymiseen*. Tutkimuksen aineisto kerättiin alkuvuodesta 2018. Tutkimuksen aineistonkeruu toteutettiin tietokonetta käyttäen. Tämä on huomionarvoista, sillä mobiililaitteella, kuten puhelimella, joidenkin kuntien sivut näyttäytyivät eri tavalla kuin tietokoneella. Tutkimusaineistoksi lopulta päätyi 24 kuntaa, joiden asukasluvut vaihtelivat n. 460 – 637 000 asukkaan välillä.

Tutkimusaineistoksi alun perin otettiin 23:n kunnan verkkosivut, jotka valittiin satunnaisesti Suomen kuntalistasta tasaisin välein, koska aineistoon haluttiin mukaan mahdollisimman erilaisia ja eri kokoisia kuntia. Alun 23:sta kunnasta kaksi jouduttiin hylkäämään, sillä toisessa kunnassa ei ollut lainkaan tietoa varhaiskasvatuksesta, ja toinen kunta poistettiin sen vuoksi, että heillä ei ollut tarjolla kunnallista päiväkotihoidoa. Kolme kuntaa valittiin vielä satunnaisesti mukaan, jotta saatiin lisää aineistoa. Tutkimusaineiston riittävyys voidaan varmistaa saturaatiolla, jossa aineistoa kerätään lisää niin kauan, että se alkaa toistamaan itseään (Eskola & Suoranta 1998, 46 – 47; Tuomi & Sarajärvi 2018, 99). Lisäkuntia päädyttiin ottamaan satunnaisesti yksi kerrallaan, niin kauan, että aineisto toteutti saturaation ehdot. Kuntien nimiä ei koettu oleelliseksi tuoda esille, sillä tutkimuksen tarkoituksena ei ole vertailla kuntia itsessään, vaan tutkia yleisesti suomalaisten kuntien verkkosivuja.

Kun verkkosivuja alettiin käydä läpi, arvioitiin samalla mitkä kaikki verkkosivujen osat tulisi ottaa mukaan analyysiin, kun aineisto haluttiin rajata koskemaan vain varhaiskasvatuksen aloitusta. Aineisto päädyttiin rajaamaan niin, että tutkimuksen kohteeksi otettiin kaikki ne sivut, jotka käsittelivät varhaiskasvatuksen aloitusta ja nimenomaan kunnallista varhaiskasvatusta. Mukaan aineistoon otettiin vielä kuntien varhaiskasvatusta koskevilta verkkosivuilta aukeavat linkit ja liitetiedostot. Nämä verkkosivuilla olevat liitetiedostot otettiin sen vuoksi mukaan, koska niiden nähtiin liittyvän varhaiskasvatukseen, ja myöhemmin tarkasteltiin, että oliko niissä yhteyttä itse varhaiskasvatuksen aloitukseen.

Aineiston ulkopuolelle jätettiin kokonaan toiseen verkkosivuun siirtyvät linkit, kuten pedanet. Ulkopuolelle jätettiin myös kuntien verkkosivuilla olevat päiväkotien omat sivut. Aineisto rajattiin koskemaan kunnallista varhaiskasvatusta, joka tapahtuu päiväkodeissa. Varhaiskasvatuksen aloitusta tarkasteltiin yleisenä tapahtumana, eikä siinä paneuduttu erikseen erityisvarhaiskasvatukseen. Kuntien sivuilla aukeavat linkit paikallisiin ja valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelmiin jätettiin myös aineistosta pois, koska päädyttiin tarkastelemaan ainoastaan sitä tietoa, joka löytyy suoraan verkkosivuilta, sillä haluttiin keskittyä siihen, mitä tietoa verkkosivut sellaisenaan tarjoavat esimerkiksi huoltajille. Aineiston valitsemisen jälkeen tarkistettiin, että tarvitseeko kyseisten verkkosivujen tutkimiseen erillistä tutkimuslupaa, mutta verkkosivut ovat julkista tietoa, ja näin ollen vapaasti tutkittavissa, joten tutkimuslupaa ei tarvittu (ks. Kuula 2015).

Verkkosivujen läpikäynnin aikana saatiin jo alustava kuva kunnan verkkosivuista. Tekstejä lukiessa alkoi hahmottua, minkä reitin kautta kyseisen kunnan varhaiskasvatusta koskeva tieto oli saatavilla. Kuntien verkkosivut olivat rakennettu pääosin samankaltaisesti, mutta ne erosivat kuitenkin laajuudeltaan. Kuntien tarjoamat palvelut ja niiden näkyvyys verkkosivuilla vaihtelivat myös paljon. Osassa kunnista tietoa löytyi yhden sivun takaa, toisissa joutui klikkaamaan useita sivuja päästäkseen haluamaansa paikkaan tai sitten tietoa löytyi monelta sivulta monen linkin takaa. Alkukatsaus verkkosivuihin osoitti, että tutkimus tästä aiheesta voisi tulla tarpeeseen, jotta saataisiin heräteltyä kuntia parempaan

varhaiskasvatuksen aloituksesta informoimiseen. Osa kunnista käytti vielä sanaa päivähoiton aloitus, vaikka lainsäädäntö ja valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma johdattelee kuntia yhdenmukaiseen termistöön eli varhaiskasvatus -sanan käyttöön (ks. varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016; Varhaiskasvatuslaki 36/1973). Tässä tutkimuksessa käytetään terminä varhaiskasvatuksen aloitusta.

5.3 Valikoitujen kuntien verkkosivut

Kuntien valitsemisen jälkeen, luettiin valikoitujen kuntien verkkosivut huolellisesti läpi uudestaan useaan kertaan. Ensimmäisten lukukertojen tavoitteena oli hahmottaa aineiston kokonaisuutta ja sitä, millä tavalla ja missä yhteydessä varhaiskasvatuksen aloituksesta mainitaan. Lisäksi varmistettiin, että jo aiemmilla lukukerroilla muodostunut kuva verkkosivuista piti paikkaansa. Aiemmin jo aineiston rajauksen yhteydessä muodostuneet reitit näyttäytyivät edelleen samantlaisina. Kuten jo aiemmin oli huomattu, eri kuntien verkkosivujen reitit erosivat toisistaan, sillä osa kuntien varhaiskasvatusta koskevaan tietoon pääsi verkkosivun etusivulla *sivistystoimen* alta, osa *kasvatuksen ja opetuksen* alta, osa *palveluiden* alta ja osa suoraan *varhaiskasvatuksen* tai *päivähoidon* alta. Lisäksi alkoi hahmottua, että tietyt linkit ja otsikot olivat usein sellaisia, jotka johtivat mainintoihin aloituksesta, kuten *hakeminen päivähoitoon* ja *lapsi päivähoitossa*.

Varhaiskasvatusta käsiteltiin yleisesti verkkosivuilla laajasti, jonka yhtenä osana varhaiskasvatuksen aloitus näyttäytyi. Tekstistä päädyttiin etsimään asioita, joiden yhteydessä voitiin tulkita, että kyse on varhaiskasvatuksen aloituksesta, sillä havaittiin, että aina ei käytetty suoraan *aloitus*-sanaa, vaikka se esiintyi verkkosivuilla. Aloitus tuli mainitukseksi sekä suorasti että epäsuorasti kuitenkin muissa yhteyksissä, kuten esimerkiksi *yhteistyö vanhempien kanssa* ja *tutustuminen* -otsikoiden alla. Varhaiskasvatuksen aloitus oli valikoiduilla verkkosivuilla esillä otsikoissa ja tekstin seassa, joko yksittäisinä sanoina, lauseina tai isompina tekstiosioina.

5.4 Verkkosivujen sisällönanalyysi

Laadullisessa tutkimuksessa aineiston analyysin tarkoituksena on saavuttaa sellainen kokonaisuus, josta saadaan tehtyä mielekkäitä ja monipuolisia johtopäätöksiä liittyen tutkittavaan aiheeseen (Puusa 2011, 116). Aineiston analyysitavaksi valittiin verkkosivujen sisällönanalyysi. Sisällönanalyysi valitaan yleensä silloin, kun halutaan tietää tarkoin, mutta rajatusti jostain ilmiöstä (ks. Puusa 2011, 117; ks. Tuomi & Sarajärvi 2018, 104). Sisällönanalyysin voi tehdä kolmella eri tavalla: teorialähtöisesti eli deduktiivisesti, teoriaohjaavasti eli abduktiivisesti sekä aineistolähtöisesti eli induktiivisesti (Tuomi & Sarajärvi 2018, 107–110). Koska tämä tutkimus painottuu nimenomaan aineiston tutkimiseen, sen analysointiin ja siitä teoreettisen kokonaisuuden muodostamiseen, josta ennakkokäsitykset ilmiöstä on jätetty ulkopuolelle, päädyttiin sisällönanalyysi tekemään aineistolähtöisesti (ks. Tuomi & Sarajärvi 2018, 108).

Verkkosivujen analysointiin sopii sisällönanalyysi, sillä se mahdollistaa niiden systemaattisen ja objektiivisen analysoinnin (ks. Bryman 2012, 289; Tuomi & Sarajärvi 2018, 117). Sisällönanalyysi on yksi tekstianalyysin muoto, jossa etsitään tekstin merkityksiä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 117), mitä tutkimuksessa jo sosiaalisen konstruktionismin myötä tehtiin. Ennen verkkosivujen analyysin tekemistä tulee päättää, analysoidaanko niistä vain sisältö, joka on nähtävillä vai analysoidaanko piilossa olevia viestejä. Lisäksi päätetään, analysoidaanko esimerkiksi vain yksittäisiä sanoja, lauseita vai erinäisiä kokonaisuuksia. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 122.) Tässä tutkimuksessa aineistosta analysoitiin sekä näkyvää sisältöä että piilevää viestintää, ja monipuolisesti tarkasteltiin yksittäisiä sanoja, lauseita sekä isompia kokonaisuuksia, sillä näin pystyttiin takaamaan tärkeiden asioiden säilyminen aineistossa. Tutkimuskysymykset ohjasivat myös tutkimuksessa analysoimaan piilossa olevia viestejä. Aineistosta pyrittiin saamaan kaikki oleellinen tieto irti tehden niistä johtopäätöksiä ja tulkintoja (ks. Puusa 2011, 117).

Aineistolähtöinen sisällönanalyysi eteni tutkimuksessa neljän vaiheen mukaisesti. Ensin valittiin tarkoin analysoitava aineisto käyttäen apuna tutkimuskysymyksiä (ks. Tuomi & Sarajärvi 2018, 104 – 105). Tutkimusaineistoa käytiin läpi useaan otteeseen. Sivujen läpikäynnin aikana alkoi jo sivustoista hahmottua kolme eri luokkaa, joiden tulkittiin määrittävän varhaiskasvatuksen aloituksen näyttäytymistä verkkosivuilla. Samalla myös hahmottui, että kunnissa on suuria eroja sen suhteen, kuinka paljon varhaiskasvatuksen aloituksesta puhutaan. Nämä kolme luokkaa olivat: *lapsen tukeminen varhaiskasvatuksen aloituksen prosessissa, tekniset tiedot varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyen ja varhaiskasvatuksen esittelyä huoltajille*.

Toisessa vaiheessa aineistosta etsittiin tekstiosioita, jotka redusoitiin eli pelkistettiin niitä kuvaaviksi termeiksi, seuraavaksi nämä termit luokiteltiin niitä kuvaavien luokkien alle eli klusteroitiin ja lopuksi käsitteellistettiin eli abstrahoitettiin (ks. Tuomi & Sarajärvi 2018, 122 – 125). Näiden kolmen luokan löytymisen jälkeen lähdettiin kartoittamaan aineistoa luokka kerrallaan ja etsittiin sieltä luokkaa tarkemmin kuvaavia asioita. Sivuilta erottui varhaiskasvatuksen aloitusta kuvaavia sisältöjä, joiden yhteydessä aloitusta käsiteltiin joko suorasti tai epäsuorasti.

Suorasti kuvattu tekstiosio: *Varhaiskasvatuksen onnistumisen edellytyksenä on molemmipuolinen tutustuminen ennen hoitosuhteen alkamista. Varhaiskasvatuspaikkaan voi käydä tutustumassa tarpeen mukaan yhdessä vanhempien kanssa.*

Epäsuorasti kuvattu tekstiosio: *Varhaiskasvatuksen tehtävä on mahdollistaa lapsen kasvu ja kehitys kaikissa arjen tilanteissa.*

Tämän jälkeen lähdettiin aineistoa pelkistämään niin, että aineistosta löydetyistä sisällöistä lähdettiin poistamaan kaikki muu, paitsi ne asiat, jotka olivat tutkimuskysymysten kannalta oleellisia asioita (Tuomi & Sarajärvi 2018, 123). Lopulta aloitusta kuvaavia sisältöjä löydettiin yhteensä 15, joiden kaikkien tulkittiin määrittävän sisällöllisesti varhaiskasvatuksen aloitusta ja kolmea luokkaa (ks. taulukko 1). Näistä kolmesta luokasta muodostettiin niitä kuvaava pääluokka:

varhaiskasvatuksen aloitus kuntien verkkosivuilla. Tällä tavoin aineisto saatiin käsitteellisemmälle tasolle, jonka avulla pystyttiin saamaan vastauksia tutkimuskysymykseen. (ks. Tuomi & Sarajärvi 2018, 115.) Taulukossa 1 on kuvattu sisällönanalyysin pääluokka, luokat, sisällöt sekä sisältöihin liittyviä esimerkki lainauksia, jotka avaavat sitä, kuinka analyysin luokittelu on tehty.

TAULUKKO 1. Varhaiskasvatuksen aloitusta kuntien verkkosivuilla kuvaavat luokat ja sisällöt, sekä niiden esimerkkejä.

<i>Pääluokka: Varhaiskasvatuksen aloitus kuntien verkkosivuilla</i>
Luokat ja niiden sisällöt:
<p>1. Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksen aloituksessa</p> <p>- Tutustuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tutustumisvaiheessa lapsi ja vanhemmat oppivat tuntemaan päivähoidon ympäristön, rutiinit, ryhmän lapset ja henkilökunnan niin hyvin kuin mahdollista.</i> • <i>Ensimmäisen viikon aikana lapsi tutustuu päiväkotiin ja muihin aikuisiin ja myös lapsiin.</i> <p>- Oma aloitusohjelma</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jotta muutoksesta tulisi mahdollisimman helppo, on -- kaupungin päivähoitossa käytössä "luotsiväylä".</i> • <i>Pehmeää laskua varten hyvä varata yksi viikko</i> <p>- Yhteistyö huoltajien kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>perustana – varhaiskasvatuksessa --yhteistyö lapsen huoltajien kanssa</i> • <i>Yhteistyön muotoina voimme käyttää...</i> <p>- Varhaiskasvatuksen aloitus haasteena</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>...aloitus on lapsen elämässä suuri muutos.</i> • <i>...sopeutuminen uuteen vie aikaa...</i>
<p>2. Tekniset tiedot varhaiskasvatukseen liittyen</p> <p>- Hakemus varhaiskasvatukseen</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>paikkaa haetaan sähköisellä lomakkeella tästä</i> • <i>päivähoitohakemus</i> <p>- Konkreettinen ohje hakemiseen</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>..haetaan viimeistään neljä kuukautta ennen..</i> • <i>Varhaiskasvatuspaikan hakeminen tapahtuu helpoimmin sähköisellä varhaiskasvatushakemuksella</i> <p>- Päivähoitomaksut</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Varhaiskasvatuksesta perittävät maksut...</i> • <i>Varhaiskasvatusmaksun suuruus</i>

3. Varhaiskasvatuksen esittelyä huoltajille

- Varhaiskasvatuksen esittely ja sen hyöty

- *...varhaiskasvatuksen tavoitteena on turvata lapsen hyvän kasvun edellytykset.*
- *...varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää lasten henkilökohtaista hyvinvointia.*

- Päiväkotien esittely ja maininta

- *...on 17 kunnallista päiväkotia...*
- *päiväkodit x kaupungissa...*

- Päivän kulku

- *Millainen on pääpiirteissään lapsen päivän kulku...*
- *lapsen päiväohjelma...*

- Ohjeet vaatetukseen

- *...säänmukaiset varusteet -- ulkovaatteet erikseen mukana*
- *...varavaatteita muutamia kappaleita*

- Sairausohjeet

- *sairastaminen*
- *sairasta lasta ei voi tuoda päiväkotiin...*

- Ajankohtaista osio

- *ajankohtaista*
- *varhaiskasvatuksen uutiset*

- Lisäohjeet huoltajille

- *Hyvä tietää varhaiskasvatuksesta*
- *Huoltajan tietopankki*

- Hoitoaikojen ilmoittaminen

- *Lasten hoitopäivät, vapaapäivät ym. poissaolot ilmoitetaan varhaiskasvatuspaikkaan sovittuna aikana...*
- *...ehdottoman tärkeää, että ilmoitatte lastenne läsnäolot sähköisen järjestelmän kautta.*

1. Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksen aloituksessa. Tämän luokan sisällöissä aloituksesta mainittiin suoraan ja *aloitus*-sana esiintyi usein. Tutustumiseksi luokiteltiin sellaiset tekstiosiot, jotka esimerkiksi kuvasivat tutustumisen vaiheita, tutustumisen prosessia, kuten ensimmäisiä kertoja päiväkodilla, tutustumista päiväkotiin sekä tutustumiseen kannustamisesta puhuttiin. *Oma aloitusohjelma* oli kehitetty nimenomaan varhaiskasvatuksen aloitusta varten, minkä tarkoituksena oli sujuvoittaa lapsen siirtymistä kotoa uuteen kasvuympäristöön. Se sisälsi lapsen ja perheen tukemisen vaiheita aloituksen prosessissa. Aloitusohjelmaksi luokiteltiin konkreettiset aloitusohjelmat, jotka kunnat olivat itse suunnitelleet.

Yhteistyöksi huoltajien kanssa luokiteltiin sellaiset tekstiosiot, joissa mainittiin yhteistyön tekemisestä ja muodoista tai kasvatuskumppanuudesta. *Varhaiskasvatuksen aloitus haasteena* -sisältöön luokiteltiin sellaiset tekstiosiot, joissa mainittiin aloituksen olevan esimerkiksi haasteellista, suuri muutos tai, että aloitus vaatii erityisesti sopeutumista uuteen tilanteeseen. Kaikki luokan sisällöt luokiteltiin kyseiseen luokkaan siksi, että sisällöissä ja niiden yhteydessä mainittiin vahvasti lapsen tukemisesta aloituksen yhteydessä ja siinä huomioitavista asioista.

2. Tekniset tiedot aloitukseen liittyen. Tämän luokan sisältöjen yhteydessä mainittiin myös *aloitus*-sana. *Hakemus varhaiskasvatukseen* -sisältöön luokiteltiin sellaiset tekstiosiot, joissa mainittiin erilaiset hakemisen mahdollisuudet. *Konkreettinen ohje varhaiskasvatukseen hakemiseen* -sisältöön puolestaan luokiteltiin ne tekstiosiot, joissa mainittiin jonkunlainen ohje siitä, kuinka varhaiskasvatukseen haetaan. *Päivähoitomaksuihin* luokiteltiin tekstiosiot, joissa mainittiin maksut ja niihin vaikuttavat tekijät. Teknisiin tietoihin luokiteltiin kyseiset sisällöt siksi, että kaikki sisällöt ovat aloituksen kannalta teknistä tietoa, eikä edellisen luokan tavoin tue käytännössä aloituksen prosessia. Lisäksi ne liittyvät varhaiskasvatukseen aloitukseen ennakoivina asioina ja prosesseina.

3. Varhaiskasvatuksen esittelyä huoltajille. Kyseisen luokan sisällöt luokiteltiin tähän luokkaan siksi, koska kaikki sisällöt esittelevät varhaiskasvatusta huoltajille, sekä ne kaikki pitivät sisällään tietoja, joita huoltaja tarvitsee, kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksen. Sisällöt kertoivat lapsen arjesta ja tarvittavista välineistä päivän aikana. Lisäksi ne toivat esille myös epäsuoremmin varhaiskasvatukseen aloituksesta, kuin kaksi aiempaa luokkaa, mikä oli myös sisältöjen yhdistävä tekijä.

Varhaiskasvatuksen esittelyyn ja sen hyötyyn luokiteltiin sellaiset tekstiosiot, joissa kerrottiin varhaiskasvatuksesta yleisesti sekä esiteltiin mitä hyötyä varhaiskasvatuksesta lapselle on. *Päiväkotien esittely ja maininta* -sisältöön luokiteltiin sellaiset tekstiosiot, joissa esiteltiin kunnan kunnalliset päiväkodit sekä niiden yhteystiedot. *Päivän kulkuun* luokiteltiin sellaiset tekstiosiot, jossa oli kerrottu, miten päivän kulku etenee sekä kellonajoittain että ilman kellonaikoja esiteltyinä.

Ohjeet vaatetukseen -sisältöön luokiteltiin kaikki sellaiset tekstiosiot, joissa mainittiin, millaiset vaatteet lapsella tulee olla varhaiskasvatuksessa. *Sairausohjeeksi* luokiteltiin tekstiosiot, joissa kerrottiin, mitä tulee tehdä, kun lapsi sairastuu. *Ajankohtaista-osioon* luokiteltiin kaikki sellaiset tekstiosiot, jotka löytyivät ajankohtaista tai uutiset otsikoinnin alta. *Lisäohjeet huoltajille* -sisältöön luokiteltiin sellaiset tekstiosiot, joissa varhaiskasvatukseen annettiin lisäohjeita, kuten usein kysytyt kysymykset -osio, ravitsemukseen liittyvät ohjeet ja infektioaudit. *Hoitoaikojen ilmoittamiseen* luokiteltiin kaikki sellaiset tekstiosiot, joissa ilmeni ohje, kuinka ilmoitetaan hoitoajat, mihin ne ilmoitetaan sekä sitä koskevat linkit, joissa oli maininta hoitoajoista.

5.5 Varhaiskasvatuksen aloituksen näkyvyyden kvantifiointia kuntien verkkosivuilla

Sisällönanalyysissä esiin tulleiden kolmen luokan perusteella haluttiin hahmottaa, esiintyykö nämä kaikki jokaisen kunnan verkkosivuilla vai painottuuko jokin luokka enemmän kuin toinen. Tämän vuoksi aineistoa alettiin käymään uudestaan läpi ja lähdettiin näiden kolmen luokan perusteella määrittelemään, löytyykö kunnan verkkosivuilta paljon, jonkin verran vai vähäisesti tietoa varhaiskasvatuksen aloituksesta kokonaisuutena. Jokaisen kunnan kohdalta katsottiin, mainitaanko nämä kolme luokkaa ja niihin kuuluvat sisällöt heidän verkkosivullaan eli kvantifioitiin aineistoa (ks. Tuomi & Sarajärvi 2018, 135).

Yleisen tarkastelun helpottamiseksi muodostettiin luokkia sisältöjen määrän perusteella eli paljon tietoa antavat kunnat (13 – 19), jonkin verran tietoa antavat kunnat (7 – 12) ja vähäisesti tietoa antavat kunnat (1 – 6 sisältöä). Paljon tietoa -luokassa oli neljä kuntaa, jonkin verran tietoa -luokassa oli puolestaan neljätoista kuntaa, ja vähäisesti tietoa -luokassa oli kuusi kuntaa. Huomattiin, että tämä tiedon määrää kuvaava tapa kertoo vain karkeasti siitä mitä ja miten laajasti kunnat mainitsevat varhaiskasvatukseen aloitukseen liittyvistä luokista, eikä kerro varsinaisista sisällöistä.

Tämän vuoksi haluttiin selvittää vielä tarkemmin, minkä kuntien verkkosivuilla tuodaan esille keskeisimpiä sisältöjä varhaiskasvatukseen liittyen. Edellä mainituista kolmesta luokasta valittiin tarkempaan tarkasteluun yksi luokka: *lapsen tukeminen varhaiskasvatukseen aloituksessa*, koska siinä oli laajimmin laadullista sisältöä, koskien varhaiskasvatukseen aloitusta. Kuntien sivustot määriteltiin uudestaan edellä kuvattuihin luokkiin kyseisen luokan perusteella. Tämän avulla saatiin tietää, että ne kunnat, joissa olin alkuperinkin paljon tietoa, olivat edelleen yhtä lukuun ottamatta kyseisessä luokassa. Samoin kunnat kahdessa muussa luokassa pysyivät edelleen samoissa luokissa.

5.6 Kolmen kunnan verkkosivujen temaattinen analyysi

Kun kaikkien kuntien verkkosivujen aineistosta oltiin saatu tehtyä sisällönanalyysi, päädyttiin vielä syventämään tutkimusta, sillä sisällönanalyysi ei vastannut tarpeeksi syvällisesti tutkimuskysymykseen. Tässä vaiheessa päädyttiin muodostamaan toinen tutkimuskysymys, jolla lähdettiin hakemaan sisällöllisempää vastausta tutkimusongelmaan. Tutkimusaineistosta päädyttiin valikoimaan kolme kuntaa, joiden verkkosivuilla oli laajimmin sisällönanalyysissä esille tulleiden luokkien sisältöjen mainintoja varhaiskasvatukseen liittyen, aiemman kunnille tehdyn kartoituksen mukaan. Näiden kolmen kunnan verkkosivujen aineistolle päädyttiin tekemään temaattinen analyysi, jolla haettiin vastausta kysymykseen: miten ja mitä varhaiskasvatukseen aloituksesta viestitään kuntien verkkosivuilla?

Temaattinen analyysi valittiin sen joustavuuden takia ja siksi, että tavoitteena oli tunnistaa ja analysoida teemoja aineistosta. Temaattinen analyysi voidaan toteuttaa joko teoriaan tai aineistoon painottuen, ja siinä tutkijalla on vahva mahdollisuus tehdä ratkaisuja oman tutkimuksen mukaisesti. (Braun & Clarke 2006, 4–6.) Analyysi tehtiin aineistoon painottuen ja ajeltiin, että juuri aineistosta esille tulleiden syvällisempien teemojen kautta saataisiin vastaus tutkimusongelmaan. Koska temaattinen analyysi on hyvin vapaamuotoista ja tutkija voi itse

vaikuttaa vahvasti analysoinnin kulkuun, on tärkeää, että koko prosessi ja analysointitavat tuodaan esille selkeästi. Tutkijan ratkaisuja harvoin tuodaan esille laajasti tekstissä, mutta niiden tulisi olla läsnä koko analysointiprosessin ajan ja tutkijan tietoisuudessa. (Braun & Clarke 2006, 7–9.)

Temaattisen analyysin avulla löydetyt teemat koostuivat aineistosta nousseista toistuvista tai merkityksellisistä sisällöistä, jotka vastasivat tutkimuskysymykseen, mikä on ominaista analyysille. Tässä vaiheessa esimerkiksi sisällön toistuvuudellakaan ei välttämättä ole merkitystä, jos se vastaa oleellisesti tutkimuskysymykseen. Tutkija on siis tässä vaiheessa päättävässä roolissa sen suhteen, mitkä teemat juuri hänen tutkimuksensa kannalta ovat oleellisia, sillä teemojen löytämiseen ei ole sovittuja sääntöjä. (ks. Braun & Clarke 2006, 10.) Temaattista analyysia voidaankin toteuttaa joko tarkasti tekstin semantiikkaan pohjaten tai piileviä merkityksiä tarkastellen (Braun & Clarke 2006, 13). Tässä tutkimuksessa hyödynnettiin molempia keinoja, sillä teemojen sisällöistä löydettiin suoria ilmauksia, mutta myös verkkosivujen sisältöjä ja merkityksiä tulkittiin tekstiosioista rivienvälistä. Tätä analysointitapaa on hyödynnetty koko tutkimuksen ajan, sillä jo verkkosivujen analyysitavan valinnan yhteydessä tuli päättää, analysoidaanko vain ilmisältö vai myös piileviä ilmauksia (ks. Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 122).

Huomioiden kirjaaminen ylös temaattisen analyysin jokaisessa vaiheessa on tärkeää (Braun & Clarke 2006, 15). Tässä tutkimuksessa hyödynnettiin Braunin & Clarken (2006) esille tuomia kuutta temaattisen analyysin vaihetta. Ensimmäisessä vaiheessa aineistoa luettiin toistuvasti läpi ja siihen tutustuttiin kattavasti, jotta siitä saatiin syvälinen ymmärrys. Lisäksi aineistosta etsittiin jo alustavasti merkittäviä sisältöjä sekä toistuvia teemoja, ja niitä kirjoitettiin ylös. (ks. Braun & Clarke 2006, 16–17.) Toisessa vaiheessa aineisto koodattiin sisällöittäin ja kategorisoitiin ryhmiin, jotka koostuivat merkityksellisistä tai toistuvista alateemoista. Tässä vaiheessa koodattuja alateemoja pyrittiin luomaan mahdollisimman paljon, jotta tutkimuksen kannalta oleellisimmat sisällöt nousisivat esiin. Kuten temaattisessa analysoinnissa onkin mahdollista, myös tässä tutkimuksessa

jotkut alateemat sijoittuivat päällekkäin tässä vaiheessa kategorisointia, eli osuivat useamman mahdollisen teeman alle. (ks. Braun & Clarke 2006, 18–19.)

Kolmannessa vaiheessa alettiin pohtimaan laajempia teemoja, joihin koodatut alateemat saataisiin ryhmiteltyä. Tässä vaiheessa luotiin alustavat teemat ja lajiteltiin niiden alle aineistosta löydetyt alateemat. (ks. Braun & Clarke 2006, 19–20.) Taulukossa 2 on nähtävillä ryhmittelyä avaavia tekstipätkiä. Neljännessä vaiheessa alustavia teemoja hiottiin, eli pohdittiin ovatko ne sopivia teemoja sellaisenaan vai muokataanko niitä vielä esimerkiksi yhdistelemällä tai erottelemalla uusiksi teemoiksi; tavoitteena oli löytää teemoja, jotka eroavat toisistaan selkeästi, mutta ovat kuitenkin johdonmukaisesti yhteneväisiä tutkimuksen kokonaisuuteen nähden. Tällä tavalla selvitettiin myös se, että syntyneet teemat ovat ikään kuin saman tasoisia keskenään, jotta ne voivat toimia rinnakkaisina teemoina analyysissa. Teemat olivat jo hyviä sellaisenaan ja täydensivät kokonaisuutta, joten niitä ei tarvinnut enää muuttaa. (ks. Braun & Clarke 2006, 20–21.) Teemoja luotiin lopulta yhteensä viisi.

Viidennessä vaiheessa teemoja hiottiin entisestään; jokainen teema kirjoitettiin yksityiskohtaisesti auki ja pohdittiin, miten jokainen teema liittyy merkityksellisesti tutkimuksen aiheeseen ja miten se linkittyy muihin teemoihin. Lisäksi teemoille mietittiin sopivat selkeät nimet, jotka olivat: *Varhaiskasvatuksen aloitus haastavana muutoksena lapsen ja huoltajien elämässä, yhteistyön merkitys varhaiskasvatuksen aloituksessa, tuen merkitys perheille varhaiskasvatuksen aloituksessa, varhaiskasvatuksen laadukkuus verkkosivuilla ja huoltajien vastuut aloituksen yhteydessä.* (ks. Braun & Clarke 2006, 22.) Lisäksi teemojen alle löydettiin niitä kuvaavia alateemoja yhteensä 18. Teemoista tarkemmin taulukossa 2. Viimeinen eli kuudes vaihe oli analyysin raportointi selkeäksi ja loogiseksi tekstiksi, joka kertoo lukijalle tarkkaan ja mielenkiintoa herättäen ikään kuin temaattisen analyysin tarinan vaiheittain (ks. Braun & Clarke 2006, 23).

TAULUKKO 2. Temaattisen analyysin teemat ja alateemat.

Teema	Alateema
1. Varhaiskasvatuksen aloitus haastavana muutoksena lapsen ja huoltajien elämässä	- varhaiskasvatuksen aloitus haastavaa lapselle - varhaiskasvatuksen aloitus haastavaa huoltajille - suuri muutos - turvallisuuden tunteen saavuttaminen aloituksen jälkeen
2. Yhteistyön merkitys varhaiskasvatuksen aloituksessa	- yhteistyö aloituksen edistäjänä - yhteistyö tutustumisen yhteydessä - yhteistyön monet muodot
3. Tuen merkitys perheelle varhaiskasvatuksen aloituksessa	- oma aloitusohjelma - tutustuminen varhaiskasvatukseen - henkilökunnan antama tuki lapselle ja perheelle - perheen antama tuki lapselle
4. Varhaiskasvatuksen laadukkuus verkkosivuilla	- varhaiskasvatuksen myönteinen ja selkeä esittely - kannustava ja kattava näkökulma aloitukseen - verkkosivujen helppokäyttöisyys aloituksen näkökulmasta
5. Huoltajien vastuut aloituksen yhteydessä	- hakeminen varhaiskasvatukseen - huoltajien arkiset vastuut - huoltajien vastuu yhteistyön toteuttamisesta - vastuu lapsen hyvinvoinnista

1. Varhaiskasvatuksen aloitus haastavana muutoksena lapsen ja huoltajien elämässä. Teema viesti vahvasti aloituksen haasteellisuudesta. *Varhaiskasvatuksen aloitus haastavaa lapselle sekä - huoltajille* alateemoihin ryhmiteltiin kaikki sellaiset tekstiosiot, joissa viestittiin aloituksen olevan haaste joko lapselle tai perheelle.

Esimerkiksi:

Jotta muutoksesta tulisi mahdollisimman helppo...

Esimerkiksi:

Uuteen ryhmään meneminen on aina jännittävä asia, myös aikuiselle.

Monesti vanhemmista tuntuu vaikealta jättää lapsi varhaiskasvatuspaikkaan.

Myös *suuri muutos* viesti haastavuudesta, ja tähän alateeman ryhmiteltiin tekstiosiot, jotka viestivät joko suoraan *suuri muutos* -sanalla aloituksen haasteellisuudesta tai muutoin epäsuoremmin muutoksesta.

Esimerkiksi:

Kun lapsi aloittaa ihan ensimmäistä kertaa päivähoitossa tai uudessa lapsiryhmässä on tämä hänelle iso askel.

Päivähoidon aloittaminen on lapsen elämässä suuri muutos.

Koska nämä kaikki kolme alateemaa viestivät suoraan haastavuudesta, päädyttiin ne teemoittelemaan samaan teemaan. Lisäksi *turvallisuuden tunteen saavuttamisen* alateema ryhmiteltiin tähän teemaan, sillä se on haaste, koska aloituksen yhteydessä lapsi kokee turvattomuutta, jolloin se ryhmiteltiin tämän perusteella kyseiseen teemaan. Tähän alateemaan ryhmiteltiin tekstiosiot, jotka viestivät lapsen turvallisuuden tunteen heikentymisestä aloituksen yhteydessä.

Esimerkiksi:

Tutustumisvaihe päättyy, kun lapsi tuntee olonsa turvallisiksi...

2. Yhteistyön merkitys varhaiskasvatuksen aloituksessa. Varhaiskasvatuksen aloituksen yhteydessä yhteistyön merkitys korostui kuntien verkkosivuilla. Kuntien sivut veistivät moninaisesta yhteistyöstä, jonka myötä teeman alateemat muodostuivat. *Yhteistyö aloituksen edistäjänä* alateemaan ryhmiteltiin sellaiset tekstiosiot, jotka viestivät yhteistyön merkityksestä aloituksen yhteydessä tai yhteistyön tekemisestä, kun lapsen varhaiskasvatuspaikkaa haetaan.

Esimerkiksi:

Lasten varhaiskasvatuspaikkojen myöntäminen tapahtuu yhteistyönä.

Yhteistyö tutustumisen yhteydessä alateemaan lukeutui tekstiosiot, joissa yhteistyöstä viestittiin tutustumisen yhteydessä esimerkiksi tiedon jakamisena, aloituskeskustelun muodossa tai henkilöiden välisenä tutustumisena.

Esimerkiksi:

Sinä vanhempana tiedät mitä hoitajien tulisi tietää lapsesta, kerro vaikka pieneltäkin tuntuvat asiat.

Ensimmäisessä tapaamisessa käydään ilman lasta ja keskustellaan varhaiskasvatuksesta ja lapsestanne.

Yhteistyön monet muodot alateemaan ryhmiteltiin sellaiset tekstiosiot, joissa mainittiin yhteistyön tekemiseen suunnattuja muotoja.

Esimerkiksi:

...keskustelut, puhelinkeskustelut, juttutuokiot, vanhempainillat...

3. Tuen merkitys perheelle varhaiskasvatuksen aloituksessa. Tämän teeman kaikkia alateemat viestivät tuesta, joka helpottaa lapsen varhaiskasvatuksen aloitusta, jonka vuoksi ne ryhmiteltiin samaan teemaan. *Oma aloitusohjelma* on suunniteltu juuri tähän tarkoitukseen. Tähän alateemaan ryhmiteltiin kaikki tekstiosiot, joissa oma-aloitusohjelma mainittiin.

Esimerkiksi:

...muutoksesta tulisi mahdollisimman helppo -- käytössä luotsiväylä.

Tutustuminen varhaiskasvatukseen luokiteltiin kaikki tekstiosiot, jossa viestittiin tutustumisesta nimenomaan varhaiskasvatuksen aloituksen yhteydessä, joko suoraan sanoilla tutustuminen, tutustumisvaihe tai muuten epäsuoremmin. Tutustuminen varhaiskasvatukseen viesti tukea lapselle.

Esimerkiksi:

Tutustumisvaiheessa lapsi ja vanhemmat oppivat tuntemaan päivähoidon ympäristön, rutiinit, ryhmän lapset ja henkilökunnan.

Varhaiskasvatuksen onnistumisen edellytyksenä on molemminpuolinen tutustuminen ennen hoitosuhteen alkamista.

Henkilökunnan antama tuki lapselle ja perheelle alateemaan ryhmiteltiin tekstiosiot, jotka viestivät henkilökunnan antamasta tuesta lapselle ja perheelle, mikä helpottaa varhaiskasvatuksen aloitusta. Tekstiosiot olivat joko suoraan ilmaistua niin, että siinä mainittiin, että henkilökunta tukee -sanoilla tai epäsuoremmin viestittyjä asioita.

Esimerkiksi:

Lapsi saa tutustua tulevaan hoitopaikkaansa myös kotiin saatavien valokuvien avulla.

Perheen antama tuki alateemaan ryhmiteltiin kaikki sellaiset tekstiosiot, jotka viestivät siitä, että perhe voi tukea lasta jollain tapaa aloituksen yhteydessä. Alateemaan ryhmiteltiin esimerkiksi valokuvien antaminen perheestä ja vanhempien asenne kasvattajia kohtaan, keskustelu lapsen kanssa sekä vierailut päiväkodin pihassa ennen varhaiskasvatuksen aloitusta.

Esimerkiksi:

Lasta rauhoittaa se, että vanhemmat osoittavat kasvattajaa kohtaan luottamusta...

Lapsen kanssa on hyvää alkaa jutella päiväkotiin menemisestä esimerkiksi jo kesäloman aikana...

4. Varhaiskasvatuksen laadukkuus verkkosivuilla. Tämä teema poikkeaa hie- man aiemmista teemoista siten, että iso osa tämän teeman alateemoista viesti epäsuorasti varhaiskasvatuksen aloituksesta. Alateemat on tulkittu verkkosi- vuilta niin sanotusti rivien välistä, verkkosivujen kokonaiskuvaa tarkastellen. Tämä teeman tulkittiin liittyvän varhaiskasvatuksen aloitukseen, koska sen avulla varhaiskasvatusta esiteltiin ja ikään kuin mainostettiin lukijoille, joille var- haiskasvatus ja sen toiminta eivät välttämättä ole vielä tuttuja asioita.

Varhaiskasvatuksen myönteinen ja selkeä esittely alateeman ryhmiteltiin teks- tiosiot, jotka viestivät esimerkiksi varhaiskasvatuksen toiminnan esittelystä, var- haiskasvatuksen hyödyistä ja tavoitteista, sekä kasvun ja oppimisen tuesta.

Esimerkiksi:

Päiväkodit tarjoavat tavoitteellista ja monipuolista lapsen kehitystä ja oppi- mista tukevaa toimintaa.

Lasten varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää lasten henkilökohtaista hyvinvointia.

Kannustava ja kattava näkökulma aloitukseen alateemaan puolestaan ryhmitel- tiin sellaisia tekstiosioita, jotka viestivät positiiviseen sävyyn varhaiskasvatuk- sesta ja antoi kattavasti tietoa siitä. Tähän ryhmiteltiin tekstiosioden lisäksi ku- vien välittämä viestintä.

Esimerkiksi:

Päiväkoti on suunniteltu lapsen kannalta toimivaksi ja turvalliseksi ympäristöksi, joka antaa mahdollisuuksia oppimiseen, aktiiviseen tutkimiseen, leikkiin ja lepoon.

Verkkosivujen helppokäyttöisyys aloituksen näkökulmasta alateemaan ryhmiteltiin sellaiset tekstiosiot, jotka viestivät helppokäyttöisyydestä, kuten selkeät hakemisohteet. Lisäksi alateemaan ryhmiteltiin selkeät tiedot varhaiskasvatuksen maksuista, yhteystiedoista ja varhaiskasvatuspaikoista.

Esimerkiksi:

Hakemus kunnallisiin päiväkoteihin -- tehdään sähköisesti. Palveluun tulee ensimmäisellä kerralla rekisteröityä. Tunnistautuminen tapahtuu pankkitunnuksilla. Hoitopaikkaa voi hakea sähköisesti vain, jos huoltajalla ja lapsella on suomalainen henkilötunnus

5. Huoltajien vastuut aloituksen yhteydessä. Tämä teema viestii vahvasti huoltajien vastuista varhaiskasvatuksen aloituksen yhteydessä, mutta ei niin suoraan kuin ensimmäiset kolme teemaa. Kyseinen teema viesti aloituksesta niin, että se voidaan tulkita tekstiosista rivien välistä. Tämä teema liittyy varhaiskasvatuksen aloitukseen, koska verkkosivuilta oli löydettävissä tekstiosioita, joissa tuotiin esille huoltajien vastuuta koskien lapsensa asioita. Verkkosivuilla kyseinen teema viesti neljän alateeman kautta.

Hakeminen varhaiskasvatukseen alateemaan ryhmiteltiin tekstiosiot, jotka viestivät vanhempien vastuusta hakea varhaiskasvatukseen, tämä näkyi sivuilla sanoilla esimerkiksi hakeminen päivähoitoon ja hakeminen varhaiskasvatukseen.

Esimerkiksi:

Päivähoitopaikkaa on haettava hyvissä ajoin, vähintään 4 kk ennen kuin hoitopaikkaa tarvitaan.

Varhaiskasvatukseen haetaan sähköisellä hakemuksella.

Huoltajien arkiset vastuut alateemaan ryhmiteltiin tekstiosiot, joissa kerrottiin arjen käytännöistä, jotka huoltajien tulee huomioida, kuten tekstiosiot, joissa maininta: hakeminen, tuominen, varusteet, vaatetus ja lapsen aiheuttama vahinko.

Esimerkiksi:

Vanhempien kanssa sovitaan lapsen tuominen ja hakeminen ja se kirjataan lapsen varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelmaan.

Lapset tarvitsevat säähän sopivan sisä- ja ulkovaatetuksen ja joskus kotoa tuodaan myös muuta varustusta, esim. rattaita ja leluja.

Huoltajien vastuu yhteistyön toteuttamisesta alateemaan puolestaan ryhmiteltiin sellaisia tekstiosioita, jotka viestivät yhteistyön toteutumisesta, jotka tulkittiin huoltajien vastuiksi. Huoltajien tulee kertoa lapsesta asioita, jotta yhteistyö voi toimia sekä osallistuvat varhaiskasvatuksessa järjestettäviin yhteistyönmuotoihin.

Esimerkiksi:

Sinä vanhempana tiedät mitä hoitajien tulisi tietää lapsesta, kerro vaikka pieneltäkin tuntuvat asiat. Tämä voi helpottaa lapsen oloa.

Vastuu lapsen hyvinvoinnista alateemaan ryhmiteltiin tekstiosiot, jotka viestivät hyvinvoinnista ja sen tukemisesta, jotka huoltajien tulee huomioida. Tällaisia olivat tekstit, joissa mainittiin: lapsen vapaapäivät ja loma-ajat, lapsen terveydestä huolehtiminen, lapsi on sairaana kotona.

Esimerkiksi:

Lapsella on oikeus olla kotona vanhempien vapaapäivinä ja loma-aikoina.

Teemat ovat keskenään hyvin rinnakkaisia, sekä menevät osittain päällekkäin kahdessa teemassa; varhaiskasvatuksen aloitus haastavana muutoksena lapsen ja huoltajien elämässä ja huoltajien vastuut aloituksen yhteydessä. Varhaiskasvatuksen

aloituksen tuoman haastavan muutoksen tunnistaminen linkittyy vahvasti muihin teemoihin, sillä tätä lasten ja vanhempien kokemaa haastavaa tilannetta voidaan helpottaa yhteistyöllä huoltajien kanssa sekä varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyvillä tukikeinoilla. Rinnakkaisuudesta huolimatta, teemat ovat keskenään erilaiset ja viestivät eri tavoin.

5.7 Eettiset ratkaisut

Tutkimusta suunniteltaessa sekä toteuttaessa pyrittiin huomioimaan eettisyys. Tutkijat ovat aina itse vastuussa tutkimuksen eettisyyden toteutumisesta (Kuula 2015). Tässä tutkimuksessa pyrittiin toteuttamaan hyvien tieteellisten käytänteiden periaatteita ja sen tavoitteita (ks. HTK-ohje 2012, 6–7). Eettisen kysymyksen verkkosivujen tutkimisesta herätti tutkimuksen perusteltavuus. On tärkeää miettiä etukäteen, voiko tutkimuksen tehdä muutoin kuin verkkoaineistoja käyttäen. (Kuula 2015.) Tämän tutkimuksen kohdalla todettiin, että kyseistä tutkimusta ei voi tehdä toisella tapaa, sillä tutkimuksessa nimenomaan tutkitaan kuntien verkkosivujen sisältöä.

Verkkosivustoja saa vapaasti tutkia ja analysoida, kunhan asiasisältöjä tutkitaan tieteellisesti ja sitä ei levitetä eteenpäin. Kuitenkin lyhyitä lainauksia voi tehdä kyseiselle verkkosivulle, kunhan se on tehty hyvien käytäntöjen mukaisesti. (Kuula 2015.) Tässä tutkimuksessa ei koettu relevantiksi julkaista tutkittavien kuntien nimiä, sillä se ei ollut tutkimuksen kannalta oleellista. Verkkosivuilla mainittujen henkilöiden nimiä ei myöskään tuotu esille, sillä tutkimuksessa halutaan suojella heidän yksityisyyden suojaansa (Kuula 2015). Sillä kaikki verkossa olevat tiedostot liittyvät aina jossain vaiheessa yksittäisiin henkilöihin, jonka vuoksi tämän suhteen haluttiin olla varovaisia (ks. Markham & Buchanan 2012, 4). Tämä lisää tutkimuksen eettisyyttä.

6 TULOKSET

Tutkimuksen analyysillä haettiin vastausta kahteen tutkimuskysymykseen: minkälaisien sisältöjen kautta varhaiskasvatuksen aloitus kuntien verkkosivuilla näyttyy, sekä miten ja mitä varhaiskasvatuksen aloituksesta viestitään kuntien verkkosivuilla. Sisällönanalyysillä saatiin vastaus ensimmäiseen tutkimuskysymykseen, ja sen avulla löydettiin kolme luokkaa, jotka viestivät varhaiskasvatuksen aloituksen sisällöistä. Aineistosta kootut luokat eivät ole toisiaan poisulkevia, sillä kuntien verkkosivulla pystyttiin näkemään useampia luokkia samanaikaisesti. Lisäksi kaikki luokat näkyivät kaikkien kuntien sivuilla, mutta kaikki luokkien sisällöt eivät tulleet esille kaikilla verkkosivuilla.

Temaattisella analyysillä saatiin vastaus toiseen tutkimuskysymykseen. Tässä analyysissä löydettiin viisi teemaa, jotka viestivät eri tavoin verkkosivuilla varhaiskasvatuksen aloituksesta. Näiden kahden analyysin tulokset ovat osittain limittäisiä, mutta vastasivat kysymyksiin kuitenkin omista näkökulmistaan. Kokonaisuutena nämä molemmat analyysitavat täydensivät toisiaan, sekä toivat vastauksia tutkimuksen kysymyksiin.

Koska tutkimusaineistona ovat verkkosivut, korostuvat tutkijoiden omat tulkinnat tuloksissa. Analyysin tuloksien esittelyssä käytettiinkin verkkosivuilta lainattuja aineistolainauksia, mikä tukee tutkimuksessa tehtyjen tulkintojen pätevyyttä. Aineistolainauksiin ei ole tuotu esille kuntien nimiä, sillä tutkimuksen tarkoituksena ei ollut tutkia yksittäisen kunnan varhaiskasvatuksen aloituksen sisältöjä ja viestintää, tai vertailla kuntien tasoa. Osassa aineistolainauksissa käytetään sanaa vanhemmat, mutta tässä tutkimuksessa muutoin käytetään sanaa huoltajat. Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen esitetään vastaukset alaluvussa 6.1 ja toiseen tutkimuskysymykseen luvussa 6.2.

6.1 Kuntien verkkosivuilla näyttäytyvät sisällöt varhaiskasvatuksen aloituksesta

Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksen aloituksen prosessissa – ja tekniset tiedot varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyen -luokat sisälsivät suuremmin tietoja varhaiskasvatuksen aloituksesta, kun taas *varhaiskasvatuksen esittelyä huoltajille* -luokka puolestaan epäsuoremmin. Näiden luokkien alle muodostui 15 eri sisältöä, jotka kuvasivat kyseisiä luokkia.

Sisällönanalyysi tehtiin kaikkien kuntien verkkosivuille ja tulokseksi saatiin laajempi kartoitus tutkittavista aineistoista ja niistä asioista, joiden voitiin tulkita liittyvät varhaiskasvatuksen aloitukseen jollain tavalla suorasti tai epäsuorasti. Seuraavissa alaluvuissa kuvataan tuloksia luokittain.

6.1.1 Lapsen tukeminen aloituksen prosessissa

Lapsen tukeminen aloituksen prosessissa -luokka käsitti sisällöllisesti laajimmin ja kohdistetuimmin tietoja aloituksesta ja sisältöjen yhteydessä käytettiin paljon *aloitus*-sanaa. Seuraavat sisällöt kuuluivat aloituksen prosesseihin: *tutustuminen, oma aloitusohjelma, yhteistyö huoltajien kanssa ja varhaiskasvatuksen aloitus haasteena*. Kyseisen luokan tekstiosiot avaavat varhaiskasvatuksen aloitusta lasten huoltajille, ikään kuin ohjeina mitä tulee ottaa huomioon lapsen tukemisessa, kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksen.

Tutustuminen nousi verkkosivuilta yhdeksi oleelliseksi asiaksi varhaiskasvatuksen aloituksessa. Tutustuminen on myös lapsen varhaiskasvatuksen aloituksessa tukeva asia, sillä se auttaa lasta, sekä myös perhettä, sopeutumaan paremmin varhaiskasvatukseen. *Hyvin suunniteltu ja toteutettu tutustuminen helpottaa lapsen päivähoiton aloitusta...* Tutustumisella tarkoitetaan sekä päiväkotiin tutustumista, että henkilöiden välistä tutustumista. Joidenkin kuntien verkkosivuilla painotettiin sitä, että työntekijä tutustuu lapseen eikä toisin päin. Vastuu

tutustumisesta on aikuisilla ja tutustuminen tuotiinkin esille vahvasti myös samassa yhteistyön huoltajien kanssa. Yhdessä kunnassa tutustuminen tuotiin esille näin:

Lapsen tutustuminen hoitopaikkaan ja hoitopaikan päivärytmiin suunnitellaan perheen toiveiden mukaisesti yhdessä vanhempien kanssa. --Päivähoidon aloitus käynnistyy lapsen kotiin tehtävällä tutustumiskäynnillä, jolloin päivähoiton työntekijä tutustuu lapseen ja hänen perheeseensä sekä kuuntelee vanhempien ajatuksia päivähoiton aloittamisesta. Seuraavaksi on vuorossa lapsen ja vanhempien tutustumiskäynnit hoitopaikkaan ennen hoidon aloittamista.

Tutustuminen tuotiin esille yhdeksän kunnan verkkosivuilla.

Muutaman kunnan sivuilta löytyi oma aloitusohjelma liittyen varhaiskasvatuksen aloitukseen. Tämä ohjelma oli jokaisen kunnan oma kehittämä, ja sisälsi ohjeistuksia ja toimintamallin koskien varhaiskasvatuksen aloitusta ja sen tukemista.

Päivähoidon aloittaminen on lapsen elämässä suuri muutos. Jotta muutoksesta tulisi mahdollisimman helppo, on -- kaupungin päivähoidossa käytössä "luotsiväylä". Luotsausvaiheen aikana lapsi opettelee olemaan päivähoidossa yhdessä huoltajiensa kanssa ja päivähoitopaikan työntekijöistä yksi toimii lapsen "luotsina". Lapsi saa tutustua tulevaan hoitopaikkaansa myös kotiin saatavien valokuvien avulla.

Tämä oma aloitusohjelma tulkittiin tärkeänä juuri aloituksessa, sillä se on helpotettava tekijä, erityisesti niiden lasten huoltajien kohdalla, joiden ensimmäinen lapsi aloittaa varhaiskasvatuksen. Aiemmasta aineistoesimerkistä voidaan todeta, että joissakin kunnissa varhaiskasvatuksen aloitus huomioidaan monipuolisesti, jotta se olisi helpompaa lapselle. Oma aloitusohjelma tuotiin esille kahden kunnan verkkosivuilla.

Yhteistyö huoltajien kanssa tuotiin esille verkkosivuilla sekä varhaiskasvatuksen aloituksen ja tutustumisen yhteydessä. Yhteistyöllä huoltajien kanssa tarkoitettiin sellaisia asioita, jossa tuotiin esille se, että varhaiskasvatuksen henkilökunta ja huoltajat tekevät yhteistyötä keskenään lapsen edun mukaisesti. *Perustana lapsen hyvinvoinnille varhaiskasvatuksessa ovat -- yhteistyö lapsen huoltajien kanssa.* Verkkosivuilta tuli esille, että yhteistyö on tärkeää lapsen kannalta, ja sitä

tulisi korostaa heti aloituksesta alkaen. Yhteistyötä huoltajien kanssa kuvattiin kuntien verkkosivuilla eri laajuisesti. Toisilla sivuilla ilmaistiin vain lyhyesti yhteistyöstä: *Teemme yhteistyötä vanhempien kanssa.* Kun toisessa kunnassa sitä kuvailtiin laajemmin, tuoden esille myös sen hyödyt. Esimerkiksi näin:

Yhteistyö lapsen vanhempien ja päiväkodin työntekijöiden välillä (=kasvatuskumppanuus) tuo lapselle jatkumoa ja turvallisuutta eri kehitysvaiheissa – ja parhaimmat edellytykset sille, että voimme kasvatusammattilaisina tukea vanhempia onnistumaan lapsensa kasvatuksessa.

Yhteistyö huoltajien kanssa tuotiin esille yhdentoista kunnan sivuilla, sekä yhden kunnan sivuilla olevalla varhaiskasvatuksen videolla.

Varhaiskasvatuksen aloitus haasteena tuotiin esille vain muutaman kunnan verkkosivuilla. Näillä verkkosivuilla sitä painotettiin kuitenkin tärkeänä ja isona asiana lapselle, mutta myös huoltajille. Esimerkiksi yhden kunnan verkkosivuilla aloituksen haastavuutta oli tuotu videon muodossa esille näin:

On ihan normaalia, että lapsi itkee silloin, kun hän jää ilman vanhempia päiväkotiin. Toiset lapset itkevät enemmän ja toiset lapset itkevät vähän vähemmän, mutta pitää kuitenkin muistaa, että itkevää lasta ei jätetä yksin ja häntä lohdutetaan ja pidetään sylissä. Tämä eroitku vähenee pikkuhiljaa, kun lapsi sopeutuu paremmin päiväkotiin.

Kuntien sivuilta voitiin myös tulkita, että huoltajilla on velvollisuus siitä, että he puhuvat lapsen kanssa varhaiskasvatuksen aloituksesta, jotta se tukee lasta aloituksessa. Huoltajien oma suhtautuminen aloitukseen vaikuttaa myös lapsen sopeutumiseen, kuten alla olevasta esimerkistä tuleekin ilmi:

Lapsen kanssa on hyövä keskustella varhaiskasvatuksesta ja sen aloittamisesta. Vanhempien myönteinen asenne varhaiskasvatuksen aloittamiseen ja varhaiskasvatus helpottaa lapsen sopeutumista uuteen elämän vaiheeseen.

Tekstissä on siis tuotu esille, että aloittaminen on suuri muutos lapsen elämässä, joka voi olla haastava, ja se vaatii tukea sekä helpottavia toimintoja.

6.1.2 Tekniset tiedot aloitukseen liittyen

Tekniset tiedot aloitukseen liittyen -luokka kytkeytyi vahvasti myös aloitukseen. Hakemus varhaiskasvatukseen, konkreettinen ohje hakemiseen sekä päivähoitomaksut kuuluivat kyseiseen luokkaan. Tekniset tiedot aloituksen yhteydessä ovat tärkeitä, sillä ilman niitä varhaiskasvatukseen hakeutuminen olisi haastavampaa ja hitaampaa. Kuntien verkkosivuilla löydettävät tekniset tiedot antoivat selkeän ohjeen, kuinka varhaiskasvatukseen haetaan ja ovat nopea tapa siihen.

Hakemus varhaiskasvatukseen -sisältö tulkittiin oleellisena osana varhaiskasvatuksen aloitusta, sillä se voidaan käsittää helpottavana tekijänä aloituksen yhteydessä. Hakemus löytyikin kaikkien kuntien sivuilta. Jos kuntien sivuilta löytyi sekä sähköinen että tulostettava versio hakemuksesta, tulkittiin sen helpottavan huoltajaa, sillä hän voi valita tällöin itselleen helpomman vaihtoehdon tehdä varhaiskasvatuspaikan hakemus. Hakemusten yhteydessä lähes kaikissa, yhteensä 22 kunnan verkkosivuilla, oli vielä konkreettinen ohje, kuinka varhaiskasvatus paikkaa haetaan.

Varhaiskasvatukseen haetaan eDaisy asiointinissa ja lapsella pitää olla suomalainen henkilötunnus. --Varhaiskasvatukseen voi hakea ympäri vuoden. Kunnalliseen varhaiskasvatukseen on toimitettava sähköinen hakemus viimeistään 4 kk ennen kuin lapsi tarvitsee varhaiskasvatuspaikan.

Yhden kunnan verkkosivuilla tämä oli tekstin lisäksi mainittu myös varhaiskasvatuksen aloitusta koskevalla videolla.

Varhaiskasvatuksen maksujen tulkittiin liittyvän oleellisesti varhaiskasvatuksen aloitukseen, sillä sen tullessa ajankohtaiseksi, huoltajien on oleellista tietää kuinka paljon varhaiskasvatus heille kustantaa. Maksuasiat olivat kattavasti näkyvillä kuntien verkkosivuilla. Maksut oli tuotu verkkosivuilla esille joko erillisen otsikon alla, erilliseen ikkunaan aukeavana tiedotteena tai muun tekstin joukossa.

Yhtä lukuun ottamatta, kaikkien kuntien verkkosivuilla oli tuotu esille se, miten kyseisen kunnan varhaiskasvatuksen maksut määräytyvät. Esimerkiksi näin:

Varhaiskasvatuksesta peritään kuukausimaksu, joka määräytyy perheen koon ja bruttotulojen ja lapselle valitun palvelun laajuuden mukaan. Maksu peritään enintään 11 kuukaudelta toimintavuoden (1.8.-31.7.) aikana. Maksu tarkistetaan vuosittain ja perheen maksukyöyn olennaisista muutoksista on ilmoitettava. Asiakasmaksu laskutetaan kuukausittain jälkikäteen ja lasku lähtee kotiosoitteeseen paperiversiona, mikäli verkkolaskua ei ole valittu.

Lisäksi monella verkkosivulla oli taulukot, joissa tulorajojen mukaiset maksujen summat olivat näkyvillä. Esimerkiksi näin:

tarkistetaan vuosittain ja perheen maksukyöyn olennaisista muutoksista on ilmoitettava. Asiakasmaksu laskutetaan kuukausittain jälkikäteen ja lasku lähtee kotiosoitteeseen paperiversiona, mikäli verkkolaskua ei ole valittu.

Perheen **bruttotulorajat** ja maksuprosentit asiakasmaksulain muutoksen jälkeen **1.1.2018 alkaen**

Perheen koko henkilöä	Vähimmäistuloraja 1.3.2017 alkaen €/kk	Vähimmäistuloraja 1.1.2018 alkaen €/kk	Korkein maksu %
2	1915	2050	10,70
3	1915	2646	10,70
4	2053	3003	10,70
5	2191	3361	10,70
6	2328	3718	10,70

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu perustuu perheen arvioimaan ja ennalta sovittuun lapsen viikoittaiseen varhaiskasvatusaikaan. Lapsen viikoittainen varhaiskasvatuksen tarve voi vaihdella vanhempien työvuorojen mukaan. Varhaiskasvatusaika sovitaan keskimääräisen viikkotuntimäärän mukaan ja siitä tehdään toistaiseksi voimassa oleva sopimus.

6.1.3 Varhaiskasvatuksen esittelyä huoltajille

Varhaiskasvatuksen esittelyä vanhemmille -luokka koostui seuraavista sisällöistä: varhaiskasvatuksen esittely ja sen hyöty, päiväkotien esittely ja maininta, päivän kulku, ohjeet vaatetukseen sairausohjeet, ajankohtaista osio, lisäohjeet huoltajille sekä hoitoaikojen ilmoittaminen. Tämän luokan sisällöissä ei mainittu suoraan varhaiskasvatuksen aloituksesta, mutta ne olivat hyödyllisiä tietoja varhaiskasvatukseen ha-kevalle siitä, mitä varhaiskasvatus tulee olemaan, kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksen. Nämä ikään kuin toimivat arkisina ohjeina huoltajille. Tällainen toimintaan tutustuttaminen tulkittiin helpottavana tekijänä aloituksen yhteydessä.

Varhaiskasvatuksen esittely ja sen hyödyistä kertominen on tärkeä varhaiskasvatuksen aloituksen kannalta, sillä ne sijaitsivat useimpien verkkosivujen etusivuilla, ja näin ollen olivat ensimmäiset tiedot varhaiskasvatuksesta, mitä lukija näkee. Varhaiskasvatuksen toiminnan esitleminen sekä sen hyötyjen kertominen sisälsivät yleisesti tietoja kunnan varhaiskasvatuksesta, esimerkiksi näin:

Tarjoamme kunnassamme lasten päivähoitoa ja esiopetusta. Varhaiskasvatus on jatkumo lapsen kotona tapahtuvalle kasvatukselle. Lapselle tarjotaan hoivaa, kasvatusta ja opetusta yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa sovittujen tavoitteiden pohjalta. Tämän kasvatuskumppanuuteen perustuvan yhteistyön ohessa teemme tarvittaessa yhteistyötä myös neuvolan, lasta kuntouttavien tahojen ja perheen muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tämä ikään kuin tutustuttaa kyseisen kunnan varhaiskasvatukseen, mikä taas voi olla helpottava tekijä aloituksen yhteydessä. Tällainen esittely löytyi 13:sta kunnan verkkosivuilta.

Päiväkotien esittely on hyödyllinen aloituksen kannalta, koska varhaiskasvatusta aloitettaessa on luontevaa, että huoltajat ovat kiinnostuneita siitä, mihin päiväkotiin lapsi olisi mahdollisesti menossa. Näin ollen informaatio kunnan eri päiväkodeista nähdään aloituksen kannalta hyödyllisenä tietona. Päiväkodit oli esitelty tai mainittu kaikkien tutkittavien paitsi yhden kunnan verkkosivuilla. Kunnissa, joissa oli vain yksi tai muutama päiväkotikoti, ne oli usein mainittu tai esitelty lyhyesti jossain muussa asiayhteydessä. Kun taas kunnissa, joissa oli useampia päiväkotikoteja, ne oli usein listattu erillisen oman otsikkonsa alle. Päiväkodeista oli usein kerrottu sijainti, ryhmät ja yhteystiedot. Isommissa kunnissa ne oli usein myös listattu alueittain.

Varhaiskasvatuksen aloituksen yhteydessä päivän kulku tulkittiin oleellisena lisätietona, ikään kuin tutustuttamassa toimintaan ja rutiineihin. Päivänkulua ei kuitenkaan mainittu kuin kahden kunnan verkkosivuilla. Näissä molemmissa oli kuvattu tavallisen päiväkotipäivän toimintoja ja suuntaa antavia kelloaikoja.

-
- varhaiskasvatukseen/esiopetukseen tulo
 - vapaata leikkiä, läheisyyttä, syliä, lukemista
 - aamupala noin klo 8.15
 - aamuhetki, opetus- ja toimintatuokio, esiopetus, erilaisia työtehtäviä
 - ulkoilua
 - laulu-, luku- tai loruhetki, yhteisleikkejä
 - ruokailu klo 11–12
 - päivälepo / lukutuokio / rauhallista vapaata leikkiä
 - välipala noin klo 14
 - ulkoilua
 - kotiinlähtö
 - vuorohoidossa päivällinen klo 17.30, vapaata oleskelua, leikkiä, iltapala, nukkumaan

Varhaiskasvatusta aloitettaessa, ohjeistus vaatetuksesta tulkittiin huoltajien velvollisuutena ja oleellisena informaationa. Kun huoltajat ovat tietoisia tämänkaltaisista ohjeista, lapsen aloitus varhaiskasvatuksessa voi helpottua, kun käytännönasiat ovat kunnossa. Kolmen kunnan verkkosivuilla vaatetus oli mainittu oman otsikkonsa alla ja yhden kunnan sivuilla se oli ilmaistu muun tekstin joukossa. Yhden kunnan verkkosivuilla oli tekstin lisäksi ilmaistu vaatetukseen liittyvää informaatiota varhaiskasvatuksen aloituksen esittelyvideolla:

Kaikkien neljän kunnan verkkosivuilla oli korostettu vaatteiden toimivuuden merkitystä erityisesti ulkoiltaessa. Esimerkiksi näin: *Ulkoilu kuuluu varhaiskasvatuksen-- arkeen eikä pieni sade tai pakkanen estä ulkoilemista, jos lapsen varusteet ovat hyvät.* Kaikkien näiden kuntien verkkosivuilla oli tuotu esille myös varavaatteiden tärkeys. Esimerkiksi näin:

Jokaisella lapsella on oma vaatelokeronsa, jonne voi tuoda varavaatteita viikonkin tarpeisiin ja loppuviikolla taas viedä kotiin huollettaviksi. Päiväkodissa toiminta on monipuolista mm. maalausta, liikuntaa ja kuraleikkejä, joten paremmat vaatteet kannattaa jättää kotiin. Me päivähoidossa toivomme, että lapsi saa vapaasti liikkua, kokea, koskea ja tehdä.

Sairausohjeet liittyvät varhaiskasvatuksen aloitukseen lisäohjeistuksena ennakoon huoltajille. Sairausohjeet tulkittiin myös olennaisesti huoltajien velvollisuudeksi huolehtia ja arkisiksi ohjeiksi, sillä heidän on tärkeää tietää miten toimia lapsen sairastuessa. Sairausohjeet sisälsivät usein tietoa muun muassa siitä, milloin lapsen tulisi jäädä kotiin ja milloin on sopiva aika palata takaisin varhaiskasvatukseen. Kuuden kunnan verkkosivustoilla oli lisäksi yleistä tietoa erilaisista infektio-taudeista, jotka saattavat koskettaa lapsia.

Taulukossa on tietoja tavallisimmista lasten sairauksista ja yleinen ohje poissaolosta. Lapsen sairastuessa tulee tarvittaessa kääntyä terveydenhuoltohenkilöstön puoleen.

Tauti	Aiheuttaja	Itämissaika	Tartunta-aika	Oireet	Hoito	Ehkäisy	Poissaolo
Nuhakuume	Virus - pisaratartunta - kosketustartunta	1-3 vrk	1 vrk ennen oireita ja 3-5 vrk oireiden alettua.	Kuume, väsymys, lihassärky, nuha, kurkkukipu, yskä.	Vuodelepo, hoito oireiden mukaan. Tarvittaessa lääke-riin.	Huolellinen käsihygienia	Voi palata hoitopaikkaan, kun on kuumeeton ja yleistia sen sallii.
Vauvarokko = Kolmen päivän kuume	Virus - pisaratartunta	3-7 vrk tavallinen sairastumisikä 6 kk-3 v, tyypillisin 8-9 kk		Äkillinen korkea kuume, kestää 3 vrk. Punatäpläinen ihottuma puhkeaa kuumeen laskiessa, viimeistään 48 tunnin kuluttua.	Oireiden mukainen. Ei yleensä vaadi lääkärinhoitoa.	Tautia ei pystytä tehokkaasti estämään. Tauti on vaaraton.	Voi palata hoitopaikkaan, kun on kuumeeton ja yleistia sen sallii.
Märkäruupi	Bakteeri - kosketus-	1-3 vrk	Kunnes rakkulat ovat	Rakkula, joka rikkoutuu ja on pian	Antibioottivoide ja tehostus	Henkilökohtainen hygienia,	24 tuntia suun kautta otettavan,

Kahdeksan kunnan verkkosivuilla sairausohjeet oli tuotu esille erillisen oman otsikkonsa alla tai erilliseen ikkunaan aukeavan tiedotteen muodossa, esimerkiksi näin:

sosiaalipalvelut

Nuorten sivut

Päivähoito »

- [Ajankohtaista](#)
- [Päivähoitoon hakeminen](#)
- [Päivähoitovarausten muuttaminen](#)
- [Päivähoitopaikan irtisanominen](#)
- [Päivähoitomaksut](#)
- [Lapsi päivähoidossa](#)
- [Tutustuminen](#)
- [Yhteistyö kodin ja hoitopaikan välillä](#)
- [Hoitoon tulo](#)
- [Hoitopäivien ja hoitoaikojen ilmoittaminen](#)
- [Varusteet](#)
- [Lapsi sairaana](#)

Lapsi sairaana

Sairaus on rasite lapsen elimistölle ja **este hänen osallistumiselleen varhaiskasvatuksessa järjestettävään toimintaan**. Lapsen infektioaudit muodostavat myös **tartuntavaaran** muille lapsille.

Lapsen tulisi varhaiskasvatukseen tullessaan olla siinä kunnossa, että hän **pystyy osallistumaan ryhmän toimintaan ja ulkoiluun. Lapsella on oltava yksi kuumeeton päivä ennen varhaiskasvatukseen tuloa**. Vanhemmilla on mahdollisuus jäädä hoitamaan kotiin sairasta lastaan kolmeksi päiväksi.

Jos lapsella on **allergia**, vanhempia pyydetään tuomaan lääkärintodistus.

Mikäli lapsi tarvitsee **erityistä tukea** kehityksessään ja oppimisessaan, toivotaan vanhempien toimittavan riittävät asiantuntijalausunnat varhaiskasvatuksen järjestämistä varten. Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki on osa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Kun taas kahden kunnan verkkosivuilla sairausohjeet oli tuotu lyhyesti esille muun tekstin joukossa, esimerkiksi näin: *Muutokset lapsen sairastumisesta ja poissaolosta on hyvä ilmoittaa päivähoitopaikkaan etukäteen, kuitenkin viimeistään päivähoitopäivän aamuna ennen kello yhdeksää*. Yhteensä sairausohjeet mainittiin kymmenen kunnan verkkosivuilla.

Ajankohtaista-osio löytyi kuntien verkkosivuilta keskeiseltä paikalta varhaiskasvatusta käsitteleviltä sivuja. Ajankohtaisia asioita esiteltiin kyseisessä osiossa ja se tulkittiinkin oleelliseksi lisäinformaatiota tarjoavaksi väyläksi, kun

huoltaja esimerkiksi hakee tietoa varhaiskasvatuksesta. Osiossa oli muun muassa mainittu varhaiskasvatukseen hakemisesta. Ajankohtaista-osio löytyi kymmenen kunnan verkkosivuilta.

Lisäohjeissa ei mainittu usein suoraan aloituksesta, mutta ne sisällytettiin mukaan tutkimukseen, sillä niistä löytyi sellaista informaatiota, mikä tuo lisätietoa myös aloituksen yhteyteen, sekä perehdyttää varhaiskasvatuksen toimintoihin jo alusta lähtien. Erillisiä huoltajille suunnattuja lisäohjeita oli verkkosivuilla esimerkiksi osiot, joissa oli vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin. Nämä tulkittiin varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyvinä, koska osa kysymyksistä oli sellaisia, joita huoltajat saattaisivat kysyä, kun varhaiskasvatuksen aloitus on ajankohtainen heidän perheessään. Esimerkkinä alla on kuva usein kysytyjen kysymysten joukosta.

Milloin saan tiedon lapseni hoitopaikasta ?
Päivähoitohakemus jätetään viimeistään neljä kuukautta ennen hoidon tarpeen alkamista. Mikäli päivähoiton tarpeen alkamisajankohta ei ole ennakoitavissa ja äkillinen hoitopaikan tarve johtuu työllistymisestä, opiskelusta tai koulutuksesta, päivähoitopaikkaa haetaan viimeistään kaksi viikkoa ennen hoidon tarpeen alkamista. Tieto myönnetystä päivähoitopaikasta tai palvelusetelistä lähetetään perheille postitse. Usein perheeseen otetaan yhteyttä myös puhelimitse. Elokuun alkupuolen hoitojärjestelyistä ilmoitetaan kesäkuun aikana. Muulloin hoitopaikasta ilmoittaminen ajoittuu lähelle päivähoiton alkamisen ajankohtaa.

Miksi tieto voi tulla lähellä hoidon aloitusta, vaikka olen hakenut paikkaa hyvissä ajoin?
Vapautuvia päivähoitopaikkoja täytetään lasten hoidon alkamisajankohdan mukaan. Tästä johtuen päätös hoitopaikasta tulee lähellä hoidon alkamisen ajan kohtaa.

Pääsevätkö sisarukset samaan hoitopaikkaan tai samaan lapsiryhmään päiväkodissa?
Pääsääntöisesti sisarukset pääsevät samaan hoitopaikkaan. Päiväkodeissa on lasten erilaisten tarpeiden vuoksi omat lapsiryhmät esim. alle 3-vuotiaille / 3-5-vuotiaille/ 3-6-vuotiaille / 6-vuotiaille, joten sisarusten hoito järjestetään iän mukaisessa vertaisryhmässä.

Lapseni on aloittamassa päivähoiton, miten tutustuminen järjestyy ?
Lapsen tutustuminen hoitopaikkaan ja hoitopaikan päivärytmiin suunnitellaan perheen toiveiden mukaisesti yhdessä vanhempien kanssa. Hyvin suunniteltu ja toteutettu tutustuminen helpottaa lapsen päivähoiton aloitusta. Päivähoiton aloitus käynnistyy lapsen kotiin tehtävällä tutustumiskäynnillä, jolloin päivähoiton työntekijä tutustuu lapseen ja hänen perheeseensä sekä kuuntelee vanhempien ajatuksia päivähoiton aloittamisesta. Seuraavaksi on vuorossa lapsen ja vanhempien tutustumiskäynnit hoitopaikkaan ennen hoidon aloittamista. Halutessaan vanhemmat voivat käydä tutustumassa hoitopaikassa ensin ilman lasta. Usein tuttu päivähoiton työntekijä on päivähoiton alkaessa vastaanottamassa lasta ja helpottamassa eroa vanhemmista.

Huoltajille suunnattuja lisäohjeita oli myös tietopakettien muodossa. Esimerkiksi yhden kunnan verkkosivuille oli koottu *Huoltajan tietopankki*, johon oli koottu erinäisiä tietoja huoltajille varhaiskasvatukseen liittyen. Sieltä löytyi muun muassa *Lääkehoito*-osio, jossa oli tietoa siitä, miten lapsen mahdollinen lääkitys hoidetaan varhaiskasvatuksessa. Lääkehoitosuunnitelman kirjaaminen on

oleellinen heti varhaiskasvatuksen aloituksesta lähtien, joten tämän tulkittiin olevan oleellista tiedonantoa jo varhaiskasvatuksen aloituksen yhteydessä, vaikka siellä ei suoraan aloituksesta puhuttukaan. Näitä huoltajille suunnattuja lisäohjeita löytyi yhteensä kuuden tutkittavan kunnan verkkosivuilta.

6.2 Viestintä varhaiskasvatuksen aloituksesta kolmen kunnan verkkosivuilla

Varhaiskasvatuksen aloitus haastavana muutoksena lapsen ja huoltajien elämässä -, *yhteistyön merkitys varhaiskasvatuksen aloituksessa -*, *tuen merkitys perheelle varhaiskasvatuksen aloituksessa -*, *varhaiskasvatuksen laadukkuus verkkosivuilla-* ja *huoltajien vastuut aloituksen yhteydessä -*teemat viestivät varhaiskasvatuksen aloituksesta monin eri tavoin sekä eri näkökulmista. Teemojen alle löydettiin yhteensä 18 teemoja kuvaavia alateemoja.

Temaattinen analyysi tehtiin kolmen kunnan verkkosivuille. Tuloksina saatiin syvällisempiä tuloksia varhaiskasvatuksen aloituksesta kuntien verkkosivuilla, sekä siitä, miten ja mitä verkkosivut niistä viestivät. Seuraavissa alaluvuissa kuvataan teemoittain analyysin tuloksia.

6.2.1 Varhaiskasvatuksen aloitus haastavana muutoksena lapsen ja huoltajien elämässä

Tarkasteltaessa varhaiskasvatuksen aloitusta kuntien verkkosivuilla, sieltä löydettiin alateemoja, joista voitiin muodostaa teema: *Varhaiskasvatuksen aloitus haastavana muutoksena lapsen ja huoltajien elämässä*. Tähän teemaan luokiteltujen tekstiosioden esiintyminen verkkosivuilla viesti siitä, että verkkosivujen lukijoille halutaan antaa tietoa aloituksesta kattavasti, ja erityisesti kyseisen elämänmuutoksen tuomista haasteista sekä lapsen että perheen näkökulmasta.

Näiden tekstiosioden myötä verkkosivuilta välittynyt ymmärrys vaikeaa tilannetta kohtaan viestittää perheille myös sitä, että vaikka aloitus voi olla haastavaa, sitä myös tuetaan. Näin ollen sen helpottaminen on tärkeää. Tällaisella sisällöllä viestittäessä, annetaan kuva, että kuntien varhaiskasvatuspalveluissa pidetään huolta niin lapsen kuin huoltajien tarpeista, kun ne on tuotu näkyville kuntien verkkosivuille. Tämä taas edelleen viestii kunnan ammattimaisuudesta kohdata perheiden haastavia elämäntilanteita. Tämä voi lisätä perheiden luottamusta aloituksen onnistumiseen ja siten helpottaa hakeutumista varhaiskasvatukseen.

Tämä teema muodostettiin kuntien verkkosivuilla esille tulleiden erilaisten alateemojen välityksellä, näitä olivat: *varhaiskasvatuksen aloitus haastavaa lapselle, varhaiskasvatuksen aloitus haastavaa huoltajille, suuri muutos ja turvallisuuden tunteen saavuttaminen aloituksen jälkeen*. Kuntien verkkosivuilla viestittiin suoraan aloituksen tuomasta muutoksesta ja sen haasteista sekä siitä, että aloitusvaiheen edessä tavoitteena on turvallisuuden tunne ja sopeutuminen uuteen tilanteeseen.

Kun lapsi aloittaa ihan ensimmäistä kertaa päivähoitossa tai uudessa lapsiryhmässä on tämä hänelle iso askel. Uuteen ryhmään meneminen on aina jännittävä asia, myös aikuiselle. Alkuvaihe on merkittävä sopeutumisen ja luottamuksen kannalta.

Varhaiskasvatuksen aloituksen tuoman haastavan muutoksen tunnistaminen linkittyy vahvasti myös muihin teemoihin, sillä tätä lasten ja vanhempien kokemaa haastavaa tilannetta voidaan helpottaa yhteistyöllä huoltajien kanssa sekä varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyvillä tukikeinoilla. Haastavuuden tiedostaminen on siis johtanut verkkosivuilla siihen, että myös yhteistyön ja muiden tukikeinojen merkityksiä tuodaan esille, eli kerrotaan toiminnoista, jotka helpottavat haastavuutta aloituksen yhteydessä.

6.2.2 Yhteistyön merkitys varhaiskasvatuksen aloituksessa

Yhteistyön merkitys varhaiskasvatuksen aloituksessa -teema liittyy oleellisesti varhaiskasvatuksen aloitukseen, sillä siihen luokiteltujen tekstiosioden, ja niistä

muodostettujen alateemoista viestittiin verkkosivuilla aloituksen tukemisen ja sen eri prosessien yhteydessä. Yhteistyöllä tarkoitetaan perheen ja päiväkodin henkilökunnan välillä yhteisesti tapahtuvia toimintoja, jotka edistävät erityisesti lapsen ja lisäksi muidenkin osapuolten hyvinvointia.

Yhteisessä aloituskeskustelussa vanhemmat voivat kertoa lapsen yksilöllisistä ominaisuuksista ja luonteen piirteistä sekä kysyä henkilökunnalta varhaiskasvatuksen käytäntöihin liittyvistä asioista. Aina kannattaa kysyä, jos jokin asia mietityttää.

Tämän teeman alaisia tekstiosioita löydettiin verkkosivuilta eri alateemojen kautta; *yhteistyö aloituksen edistäjänä, yhteistyö tutustumisen yhteydessä ja yhteistyön monet muodot*. *Yhteistyö aloituksen edistäjänä*- alateeman tekstiosioissa viestittiin muun muassa sitä, että sujuva yhteistyö edistää aloituksen sujuvuutta. Lisäksi *Yhteistyö tutustumisen yhteydessä* -alateema esiintyi verkkosivujen teksteissä esimerkiksi näin:

Varhaiskasvatuspaikkaan voi käydä tutustumassa tarpeen mukaan yhdessä vanhempien kanssa. Lapsen tutustumisesta sovitaan aina perheen kanssa erikseen.

Lisäksi verkkosivuilla painotettiin, että huoltajat tuntevat lapsensa parhaiten, ja siksi tutustumisen ja aloitusvaiheen kannalta olisikin tärkeää saada heiltä tietoja lapsesta.

Sinä vanhempana tiedät mitä hoitajien tulisi tietää lapsesta, kerro vaikka pieneltäkin tuntuvat asiat. Tämä voi helpottaa lapsen oloa. On tärkeä, että lapsi tuntee olonsa turvalliseksi ja tulisi ymmärretyksi. Ehkä lapsella on omia asioita eri asioille tai esineille, kirjoita lista näistä meitä varten.

Verkkosivujen tekstiosioissa *Yhteistyön monet muodot* -alateema esiintyi siitä näkökulmasta, että yhteistyötä tapahtuu monin eri keinoin, muun muassa keskusteluiden, vanhempainiltojen sekä tapahtumien yhteydessä.

Kokonaisuudessaan tämän teeman tekstiosiot viestivät verkkosivujen lukijalle sitä, että yhteistyö on merkittävää varhaiskasvatuksen aloituksen yhtey-

dessä, ja että se edistää lapsen sopeutumisen lisäksi myös henkilökunnan ja huoltajien välistä myöhempää yhteistyötä. Lisäksi teeman tekstiosoiden esille tuominen antaa lukijalle sellaisen kuvan verkkosivuilta, että päiväkodin ja kunnan puolesta tullaan vastaan uutta varhaiskasvatuksen asiakasta ja yhteistyö pannaan aluilleen jo kerrottaessa siitä verkkosivuilla. Yhteistyötä ei kuitenkaan tuoda painostaen esille, vaan siitä viestitään verkkosivuilla tavallisena toimintatapana varhaiskasvatuksen aloituksen sekä myöhempienkin vaiheiden yhteydessä.

Kuitenkin teemaan liittyvät tekstiosiot viestivät sitä, että myös perheiltä odotetaan yhteistyön toteuttamista, mutta samalla heidän asiantuntijuuttaan omasta lapsestaan arvostetaan.

Päiväkodin ja perheen yhteistyö, kasvatuskumppanuus on päivähoidon keskeinen arvo. Päivittäisen keskustelujen, vanhempainiltojen ja juhlien lisäksi järjestetään mm. koko perheelle tarkoitettuja yhteisiä tempauksia.

Kaiken kaikkiaan verkkosivut viestivät sitä, että aloitusvaiheeseen ja siinä tapahtuvaan yhteistyöhön panostetaan päiväkotien puolesta, jotta aloitus olisi sujuva niin perheelle, henkilökunnalle kuin lapsellekin.

6.2.3 Tuen merkitys perheille varhaiskasvatuksen aloituksessa

Tuen merkitys perheille varhaiskasvatuksen aloituksessa -teema on merkityksellinen, kun tarkastellaan varhaiskasvatuksen aloitusta. Koska kuten jo ensimmäisestä teemasta voitiin päätellä, aloitus voi olla haastava muutos lapselle ja perheelle, sitä täytyy tällöin myös tukea.

Kuntien verkkosivuilta löydettiin tekstiosioita, jotka liittyivät tähän teemaan. Näistä muodostettiin seuraavanlaisia alateemoja: *oma aloitusohjelma, tutustuminen varhaiskasvatukseen, henkilökunnan antama tuki lapselle ja perheelle ja perheen antama tuki lapselle*. Näiden alateemojen tekstiosiossa viestittiin tuesta ja sen keinoista, joilla aloitusvaihetta voidaan helpottaa. *Oma aloitusohjelma-* alateeman teksteissä tuotiin ilmi sen merkityksellisyyttä sujuvan aloituksen kannalta, sekä

sitä, että lapsi pääsee rauhassa huoltajien kanssa totuttautumaan uuteen ympäristöön ja ihmisiin. Oma aloitusohjelma viesti erityisesti huomioidusta tuesta, mikä oli suunniteltu nimenomaan varhaiskasvatukseen aloitukseen lasta ja perhettä varten.

Tutustuminen varhaiskasvatukseen -alateeman tekstiosioissa taas tuotiin esille, että tutustumista tapahtuu niin suhteessa uuteen ympäristöön ja toimintoihin, uusiin vertaisiin sekä uusiin aikuisiin. Lisäksi tutustumisen monia eri muotoja esiteltiin. Tutustumisen kautta verkkosivuilla viestittiin halua tutustua ja tutustuttaa lasta ja perhettä, sekä sitä, että tutustuminen toimii tuen muotona.

Tutustumisvaiheessa lapsi ja vanhemmat oppivat tuntemaan päivähoidon ympäristön, rutiinit, ryhmän lapset ja henkilökunnan niin hyvin kuin mahdollista.

Henkilökunnan antama tuki lapselle ja perheelle -alateeman teksteissä kuvailtiin esimerkiksi sitä, että henkilökunta on sitä varten, että sopeutumista helpotetaan kaikkien kannalta. Lisäksi tuotiin esille omahoitajuus-menetelmää:

Luotsausvaiheen aikana lapsi opettelee olemaan päivähoitossa yhdessä huoltajiensa kanssa ja päivähoitopaikan työntekijöistä yksi toimii lapsen "luotsina".

Henkilökunnan antama tuki lapselle ja perheelle alateema viesti verkkosivuilla siitä, että koko perheelle halutaan antaa tuki, kun varhaiskasvatus aloitetaan.

Perheen antama tuki lapselle -teema näkyi siten, että verkkosivuilla oli annettu ohjeita huoltajille siitä, miten lasta voisi tukea aloituksen yhteydessä. Tämä alateema vahvistaa myös edellistä alateemaa: *henkilökunnan antama tuki lapselle ja perheelle*, sillä antamalla ohjeita perheelle, annetaan heille samalla tukea aloitusvaiheessa. Alateema myös viesti siitä, että tuen antaminen ei ole ainoastaan varhaiskasvatuksen vastuulla vaan perhe voi osallistua tähän prosessiin, sekä sitä, että perhe voi myös aloituksen sujuvuuteen itse vaikuttaa.

Lasta rauhoittaa se, että vanhemmat osoittavat kasvattajaa kohtaan luottamusta esim. antamalla lapsen kasvattajan syliin, juttelemalla rauhallisesti ja lupaamalla tulla häntä noutamaan. Eroamista ei myöskään tule pitkittää liikaa.

Nämä kaikki tuen eri ulottuvuudet viestivät, että aloitus on merkittävä ja usein haastava vaihe, jolloin sitä on myös tarpeellista tukea. Tuomalla sen kaltaisia tekstiosioita esille, jotka tähän teemaan luokiteltiin, verkkosivut viestittävät, että aloitusta halutaan helpottaa ja he ovat valmiita tukemaan lasta sekä perhettä monipuolisin tavoin.

6.2.4 Varhaiskasvatuksen laadukkuus verkkosivuilla

Varhaiskasvatuksen laadukkuus verkkosivuilla -teema viesti epäsuorasti kuntien verkkosivuilla. Sen alateemoiksi muodostettiin: *varhaiskasvatuksen myönteinen ja selkeä esittely, kannustava ja kattava näkökulma aloitukseen sekä verkkosivujen helppokäyttöisyys aloituksen näkökulmasta*. Näiden alateemojen tekstiosiot viestivät varhaiskasvatuksen laadukkuutta, sillä niissä tuotiin varhaiskasvatusta myönteisesti esille, samalla esitellen toimintaa. *Varhaiskasvatuksen myönteinen ja selkeä esittely* -alateema viesti positiiviseen sävyyn varhaiskasvatuksesta tuoden esiin sen hyödyt ja tavoitteet. Lisäksi varhaiskasvatuksen kasvun ja oppimisen tuesta kerrottiin, mikä viesti myös myönteisyydestä, myös sitä tarvitsevia kohtaan, sekä toi myös esille toiminnan laatua ja monimuotoisuutta.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on turvata lapsen hyvän kasvun edellytykset. Lasten varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää lasten henkilökohtaista hyvinvointia.

Kannustava ja kattava näkökulma aloitukseen -alateema ei koostunut suoranaisesti verkkosivujen suorista tekstiosioista vaan niistä tavoista, joilla aloitus tuotiin esille. Näiden verkkosivujen ilmapiiri oli kannustava ja aloituksesta kerrottiin kattavasti tietoa. Myös kuvat, joissa esiintyi iloisia henkilöitä ja värikkäitä näkymiä, viestivät positiivista mielikuvaa varhaiskasvatuksesta yleisesti, sekä sen aloituksesta. Yhdellä verkkosivulla oli katsottavissa myös aloituksesta informoiva video, ja yhdellä verkkosivulla taas oli erikseen tehty esite koskien varhaiskasvatusta ja sen aloitusta.

Molemmat näistä oli tehty hyvin kannustavaan sävyyn, ja ikään kuin mainoksena kyseisen kunnan varhaiskasvatuksesta. Esitteen mainosmaista kuvaa vahvasti se, että siinä oli mainintoja siitä, kuinka varhaiskasvatus on hyödyllistä lapselle ja kuinka henkilökunta on ammattitaitoista ja jatkuvasti toimintaansa kehittävä. Lisäksi siinä kerrottiin muun muassa siitä, kuinka erilaiset perheet on huomioitu ja kuinka varhaiskasvatus järjestetään pienryhmätoimintana, jotta lapsen osallisuus ja yksilöllisyys mahdollistuvat. Tällainen kirjoitustapa verkkosivuilla viestii selkeästi sitä, että perheitä kannustetaan varhaiskasvatuksen pariin. Se, että verkkosivuilta löytyi tällaisia ikään kuin ylimääräisiä kokonaisuuksia, joissa varhaiskasvatuksen aloitus oli tuotu esille, viestii toiminnan sekä verkkosivujen laadukkuudesta näissä kunnissa.

Verkkosivujen helppokäyttöisyys aloituksen näkökulmasta -alateema muodostui, kun tarkasteltiin varhaiskasvatuksen aloituksen sivustojen käytettävyyttä kuntien verkkosivuilla. Kaikissa näissä kunnissa varhaiskasvatus ja sen aloitus olivat helposti saatavilla ja löydettävissä. Tiedot verkkosivuilla olivat muutenkin selkeästi ja loogisesti esitelty. Verkkosivujen helppokäyttöisyys viestii lukijalle, että hakeminen päivähoitoon sekä informaation etsiminen oli tehty vaivattomaksi, mikä kannustaa hakemaan varhaiskasvatuksen pariin. Tämä viestii kunnan osalta myös sitä, että varhaiskasvatuspalvelut tuodaan tietoisesti näkyviksi ja siten helpotetaan asiakkaiden toimintaa verkkosivuillaan.

6.2.5 Huoltajien vastuut aloituksen yhteydessä

Huoltajien vastuusta viestittiin verkkosivuilla siten, että he tekevät päätökset koskien lapsensa varhaiskasvatusta, sekä siten myös päiväkodissa aloittamisesta. Heillä on siis iso rooli varhaiskasvatukseen hakeutumisessa.

Tämän teeman alle muodostettiin kolme alateemaa, jotka olivat *hakeminen varhaiskasvatukseen, huoltajien arkiset vastuut, huoltajien vastuu yhteistyön toteuttamisesta sekä vastuu lapsen hyvinvoinnista*. Alateema *hakeminen varhaiskasvatukseen* viesti huoltajien vastuusta hakea varhaiskasvatuspaikkaa. Verkkosivuilta löytyi

tekstiosioita, joissa tarjottiin kattavat ohjeet sekä hakemukset varhaiskasvatukseen. Nämä hakemukset ja ohjeet oli tehty mahdollisimman vaivattomiksi asiakkaan kannalta, esimerkiksi siten, että hakemuksia löytyi sekä sähköisenä että paperisena. Tällainen vaivattomuus voitiin tulkita ikään kuin tervetuloitoivoudeksi hakemaan varhaiskasvatukseen. Tällöin vastuu hakemisesta jää huoltajille.

Arkiset vastuut -alateema viestitti huoltajien arkisia vastuuta ja sitä mitä pitää lapsen kohdalla ottaa huomion. Arkiset vastuut oli esitetty sivuilla positiivisesti ja myös viestien siitä, että huoltajien tulee ottaa vastuu omalta osaltaan asioista, jotta varhaiskasvatus sujuu hyvin lapsen kohdalla. Huoltajat vastuutetaan huolehtimaan omalta osaltaan. Tätä varten oli verkkosivuilla kuvattu tarkasti, mitä huoltajien tulee ottaa huomioon lapsensa kohdalla varhaiskasvatuksessa.

PÄIVÄKOTIHOITO

Hakeminen varhaiskasvatukseen

Ohjeita vanhemmille

Varhaiskasvatus illalla, yöllä ja viikonloppuna

Kielikylpy

Osapäiväryhmät päiväkodeissa

Vastuut

Lapsen hakeminen

Vanhempien kanssa sovitaan lapsen tuominen ja hakeminen ja se kirjataan lapsen varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelmaan. Yhteishuoltajien kanssa sovitaan tarvittaessa erikseen lapsen kuljetuksen järjestämisestä. Henkilökunnan tehtävä on pyrkiä varmistamaan, että lapsen kotimatka on turvallinen. Lasten ei lähtökohtaisesti tule kulkea ilman turvallista saattajaa.

Kotimatkan turvallisuuden arviointi suoritetaan lapsen luovuttamishetkellä tai lähtiessä käytettävissä olevien tietojen perusteella. Turvallisuuden arviointiin vaikuttavat mm.

- lapsen ikä ja kehitystaso
- noutavan henkilön ikä ja mahdollisuudet vastata lapsen turvallisuudesta
- kotimatkan pituus
- liikenteestä aiheutuvat riskit, kuten jalankulkuväylien puute, ylittävät tiet ja liikenteen vilkkaus
- muut riskit, kuten lapsen terveystilanne, vuorokauden aika, sääolosuhteet ja mahdolliset ympäristöstä aiheutuvat uhat ja vaarat.

Vaatetus ja varusteet

Lapset tarvitsevat säähän sopivan sisä- ja ulkovaatetuksen ja joskus kotoa tuodaan myös muuta varustusta, esim. rattaita ja leluja. Vanhemmat merkitsevät nimellä lapsen vaatteet ja varusteet.

Osalla lapsista on auringon UV-säteilyyn herkästi reagoiva iho. Tarvittaessa lapsen mukaan varataan nimellä varustettu aurinkosuojavoide ja/tai suojataan lapsen iho jo kotona aurinkovoiteella, jossa on vahva suojakerroin.

Lasten varusteita ei voida säilyttää lukittavissa tai vartioiduissa tiloissa. Vanhempia pyydetään ottamaan huomioon, että varhaiskasvatuspaikka ei voi vastata lapsen omaisuudelle aiheutuneista vahingoista tai omaisuuden katoamisesta.

Lapsen aiheuttama vahinko

Jos lapsi aiheuttaa vahinkoa toisen omaisuudelle, ei kaupunki ole vastuussa vahingosta tai sen korvaamisesta. Perheen kotivakuutuksesta voi hakea vahingon korvaamista.

Huoltajien vastuu yhteistyön toteuttamisesta -alateeman piirteitä oli nähtävillä jo Yhteistyön merkitys varhaiskasvatuksen aloituksessa -teeman teksteissä, mutta tähän teemaan se linkittyi vahvasti vanhempien vastuuna toteuttaa yhteistyötä. Tämä tuli esille esimerkiksi näin:

Tärkeää on huomata, että lapsi omaksuu helposti sekä myönteisen, että kielteisen asenteen varhaiskasvatusta ja sen kasvattajia kohtaan.

Huoltajien vastuu yhteistyön toteuttamisesta viesti siitä, että huoltajilta halutaan saada tietoa lapsesta sekä ottaa heidät mukaan yhteistyöhön vastuuttamalla heidät.

Vastuu lapsen hyvinvoinnista -alateema voitiin luoda sen perusteella, että huoltajille oli verkkosivuilla tuotu informaatiota muun muassa lasten terveydestä. Lisäksi oli tuotu esille, että huoltajien vastuulla on huolehtia lapsen riittävästä mahdollisuudesta viettää aikaa kotona ja lomailla varhaiskasvatuksen parista. Tämä alateema viesti siitä, kuinka tärkeää on, että huoltaja huolehtii lapsen hyvinvoinnista, jotta lapsen hyvinvointi ei vaarannu.

Varhaiskasvatuksen lähtökohtana on aina lapsen etu. Lapsella on oikeus olla kotona vanhempien vapaapäivinä ja loma-aikoina. Maksut eivät välttämättä huomioi tarpeeksi tätä lapsen oikeutta, mutta kuukausimaksujen määräytyminen ei saa vaikuttaa lapsen varhaiskasvatuksen määrään.

Tämän teeman tekstiosiot kokonaisuudessaan viestivät siitä, että huoltajien tulee pitää huolta omista vastuualueistaan, vaikka lapsi olisikin varhaiskasvatuksen piirissä. Verkkosivuilla on tuotu esille selkeästi esille ohjeita ja neuvoja, jonka mukaan huoltajat voivat toimia. Eli vaikka vastuu lopuksi onkin näissä asioissa huoltajilla, viestivät kunnat kuitenkin neuvoillaan ja selkeillä ohjeillaan halusta olla tukena. Lisäksi huoltajat halutaan mukaan toteuttamaan varhaiskasvatusta lapselle, ja ottamaan myös vastuuta yhteistyön sujuvuudesta.

7 POHDINTA

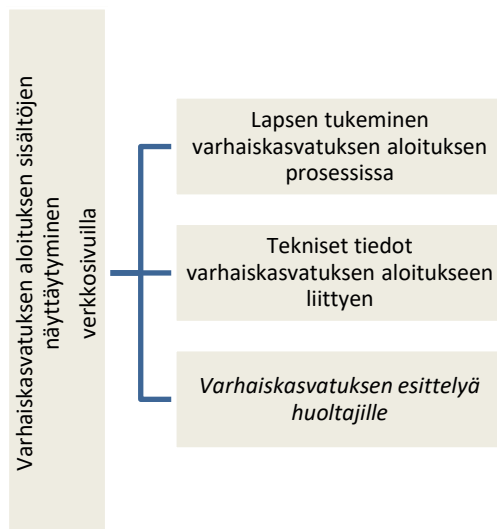
Tutkimuksen tehtävänä oli selvittää, miten varhaiskasvatuksen aloitus on esillä kuntien verkkosivuilla. Erityisesti haluttiin selvittää, minkälaisen sisältöjen kautta varhaiskasvatuksen aloitus näyttäytyy verkkosivuilla. Tämän kartoituksen lisäksi tutkimusta haluttiin syventää tutkimalla, miten ja mitä varhaiskasvatuksen aloituksesta viestitään kuntien verkkosivuilla.

Kaikkien 24 kunnan verkkosivujen aineiston sisällönanalyysi jakautui 3 luokkaan: *Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksen aloituksessa, tekniset tiedot varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyen ja varhaiskasvatuksen esittelyä huoltajille*. Tulokset osoittivat, että kuntien verkkosivuilla varhaiskasvatuksen aloitus oli näkyvillä eri laajuisesti. Osa kunnista oli tuonut esille tietoa varhaiskasvatuksen aloituksesta hyvinkin syvällisesti ja eri näkökulmista, kun taas toiset olivat keskittyneet selkeästi enemmän perustietoihin, kuten miten varhaiskasvatuspaikkaa voi hakea. Kaikkien kuntien verkkosivuilla kaikki luokat tulivat esille, kuitenkin kaikki luokkien sisällöt eivät tulleet näkyviin.

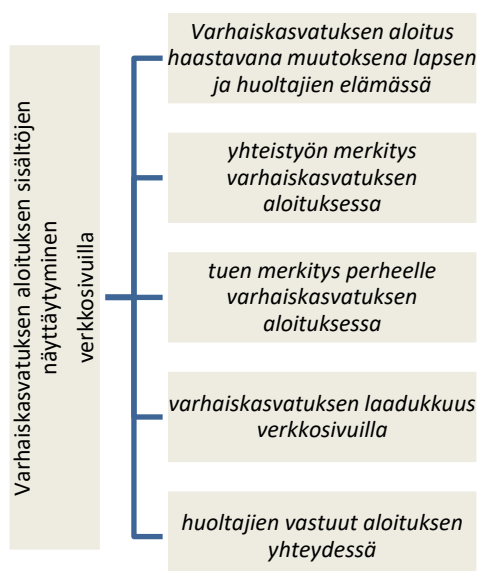
Kolmen kunnan verkkosivujen aineiston temaattinen analyysi jakautui viiteen teemaan ja 18:sta alateemaan. Teemat olivat: *varhaiskasvatuksen aloitus haastavana muutoksena lapsen ja huoltajien elämässä, yhteistyön merkitys varhaiskasvatuksen aloituksessa, tuen merkitys perheelle varhaiskasvatuksen aloituksessa, varhaiskasvatuksen laadukkuus verkkosivuilla ja huoltajien vastuut aloituksen yhteydessä*. Tulokset osoittivat, että verkkosivut viestivät vahvasti sitä, että lapsista ja perheistä välitetään, koska varhaiskasvatuksen aloitukseen on panostettu verkkosivuilla näin kattavasti ja positiivisella otteella. Osa teemoista toistuivat osittain toistensa alla, koska aloituksen eri piirteet linkittyvät vahvasti toisiinsa. Haastavan aloitusvaiheen tiedostaminen vaatii tukikeinoja sekä yhteistyötä; niiden huomioon ottaminen viestitti verkkosivuilla laadukkaasta varhaiskasvatuksesta.

Seuraavaksi pohditaan näitä tutkimuksen päätuloksia ja johtopäätöksiä, minkä jälkeen tarkastellaan tutkimuksen luotettavuutta ja jatkotutkimushaasteita ja tulosten hyödyntämistä. Kuviossa 1 ja 2 on nähtävillä tiivistetysti tutkimuksen tulokset.

KUVIO 1. Kuntien verkkosivuilla näkyvät sisällöt.

KUVIO 2. Kuntien verkkosivuilla nähtävillä olevia viestittäviä asioita.

7.1 Tulosten tarkastelu

Tutkimuksen tuloksia ei pystytty suoraan vertaamaan aiempaan tutkimustietoon, sillä aiempaa tutkimusta täysin samasta näkökulmasta ei tiettävästi ollut tehty. Lähimpänä tämän tutkimuksen aihetta on Johanna Sommers-Piiroisen Pro-gradu -tutkielma. Siinä tutkittiin diskurssianalyttistä puhetta varhaiskasvatuksesta kuntien verkkosivuilla. Tuloksia Sommers-Piiroisen ja tämän tutkimuksen välillä oli kuitenkin haasteellista verrata toisiinsa, sillä tutkimukset oli tehty eri näkökulmista. Tutkimusta tehdessä koimme, että jos kunnan verkkosivuilta löytyy kattavasti tietoa varhaiskasvatuksen aloituksesta, se sujuvoittaa ja helpottaa lapsen sekä koko perheen varhaiskasvatuksen aloitusta.

Aineistonkeruuta tehdessä sosiaalisen konstruktionismin läsnäolo auttoi muodostamaan aineiston, jota oli tarkasteltu kriittisesti, etsien siitä merkityksiä. Hyödynsimme tätä teoreettista orientaatiota joustavasti omien tarpeidemme ja ymmärryksemme mukaan; etsien kuntien verkkosivuilla ilmeneviä ”totuuksia”, sekä sitä miten ja mitä ne viestivät lukijoilleen. Eli ikään kuin vuorovaikutusta verkkosivujen ja lukijoiden välillä. Sosiaalisen konstruktionismin myötä teimme siis oletuksia siitä, miten verkkosivujen sisällöt viestivät lukijoille, mutta pyrimme olemaan näissä tuloksissa kriittisiä. (ks. Burr 2003.) Sosiaalisen konstruktionismin hyödyntäminen oli läsnä molemmissa analyyseissä, sillä molemmissa aineistonkeruussa ja tarkastelussa sovelsimme kriittistä ja merkityksiä etsivää tapaa. Lopputuloksena saimme koottua hyvät ja kattavat aineistot, joihin koimme saaneemme kerättyä merkityksellisiä sisältöjä ja tekstiosioita koskien tutkimuksemme aihetta. Koimme, että sosiaalinen konstruktionismi oli hyvä ohjaamaan omaa aineistonkeruutamme ja sen myötä tutkimustamme kokonaisuutena. Pohdimme seuraavaksi tutkimuksen tuloksia tutkimuskysymyksittäin. Osiossa 7.1.1 pohdimme sisällönanalyysillä saatuja tuloksia, kun taas 7.1.2 osiossa temaattisella analyysillä saatuja tuloksia.

7.1.1 Pohdinta sisällönanalyysin tuloksista

Tässä tutkimuksessa lapsen tukeminen varhaiskasvatuksen aloituksen prosesseissa oli sisällöllisesti esillä verkkosivuilla suorasti kerrottuna. Tällaisia sisältöjä olivat esimerkiksi *varhaiskasvatus haasteena, tutustuminen ja yhteistyö huoltajien kanssa*. Nämä ovat myös tulleet tärkeänä esille myös kirjallisuudessa. Yhteistyö huoltajien kanssa on esillä muun muassa Munterin (2002) sekä Karikosken & Tiilikan (2017) teoksissa. Margetts (2007) taas tuo esille tutustumisen merkitystä aloituksen tukemisessa. Lisäksi varhaiskasvatuksen aloituksen haasteesta puhutaan kirjallisuudessa, jolloin näkökulma on usein se, kuinka varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyviä haasteita voisi tukea. Esimerkiksi Brooker (2008) ja Karikoski & Tiilikka (2017) ovat tuoneet aloituksen tukemista haasteellisuuden näkökulmasta esille. Tutkimusta tehdessä huomasimme, että kuitenkin harvoilla verkkosivuilla haasteet tuotiin ylipäättään esille.

Pohdimme, onko kyse siitä, ettei hakijoita haluta karkottaa pois, korostamalla, että varhaiskasvatuksen aloitus voi olla myös haaste, vai onko kyse siitä, että tukeminen nähdään sitten päiväkotien vastuuna, eikä kunnan. Toisaalta luulisi, että jos kunnat kertoisivat verkkosivuillaan aloituksen mahdollisista haasteista, sekä niiden tukemisesta, se viestittäisi huoltajille luottamuksesta varhaiskasvatusta kohtaan ja positiivista kuvaa aloituksesta kokonaisuudessaan. Juuri niin kuin erään kunnan verkkosivuilla olevassa videossa olikin mainittu. Niiden kuntien verkkosivujen teksteissä, jotka oli suunnattu näkökulmana huoltajille, välittyi myös enemmän luottamuksellinen ja yhteistyöllinen viesti, mikä antoi kunnasta positiivisemmän sekä varhaiskasvatukseen panostavan kuvan.

Tässä tutkimuksessa teknisiä tietoja varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyen -luokka tuli esille esimerkiksi hakemuksen ja sen konkreettisten ohjeiden myötä. Tulkitsimme näiden sisältöjen läsnäolon kuntien verkkosivuilla erittäin oleelliseksi ja helpottavaksi asiakkaiden kannalta. Myös Pohjanoksa, Kuokkanen & Raaska (2007) tuovat esille, että verkkosivut ovat yleistyvät jatkuvasti palveluiden ja asioinnin välineenä. Mielestämme on tärkeää, että verkkosivuilta löytyi

useita vaihtoehtoja varhaiskasvatuksen hakeutumiseen, sillä tämä tekee varhaiskasvatukseen hakemisesta tasa-arvoista kaikille.

Nämä myös antoivat lukijalle sellaisen kuvan, että hakeminen varhaiskasvatukseen on tehty mahdollisimman helpoksi. Monella verkkosivulla oli painotettu myös sitä, että hakemukset suositellaan täyttämään verkossa, mikä voi nopeuttaa ja helpottaa hakemisen prosessia, jolloin voidaan ajatella, että varhaiskasvatuksen aloitusta yleisesti on pyritty helpottamaan. Vaikka nykypäivänä suurin osa varmasti valitseekin verkossa täytettävän hakemuksen, koimme tärkeäksi, että toinenkin vaihtoehto oli monilla verkkosivuilla vielä tuotu esille. Mielestämme tämä tekee palvelun tasa-arvoiseksi, sillä näin annetaan mahdollisuus hakemuksen täyttämiseksi myös sellaisille, joilla ei ole pääsyä verkossa täytettävään hakemukseen.

Tässä tutkimuksessa varhaiskasvatuksen esittelyä huoltajille -luokka tuli esille esimerkiksi varhaiskasvatuksen esittelyn ja sen hyötyjen, päiväkotien esittelyn sekä erilaisten ohjeistusten kautta. Näimme tämän luokan sisällöt tärkeinä tutustuttajina varhaiskasvatuksen toimintaan. Näiden sisältöjen esiintyminen verkkosivuilla antaa lukijalle laadukkaan kuvan kunnan varhaiskasvatustoiminnasta. Lisäksi tällaiset sisällöt antavat paljon tarvittavaa tietoa huoltajille aloituksen yhteydessä. Munter (2002, 40) onkin tuonut esille, että varhaisessa vaiheessa siirtyminen varhaiskasvatukseen ei ole haitallista lapsen kehitykselle, kun sen aloitus on suunniteltu ja toteutettu hyvin. Tällainen tiedonjakaminen voi edesauttaa varhaiskasvatuksen aloituksen suunnittelua huoltajien osalta, koska he tulevat tietoisiksi käytännön asioista koskien varhaiskasvatuksen toimintaa. Lisäksi näiden sisältöjen esiintyminen verkkosivuilla on linjassa Fabianin (2007, 10–11) ja Nieselin & Griebelin (2007, 23) kanssa, koska heidän mukaansa siirtävävaihetta voidaan helpottaa muun muassa informaation jakamisella.

Kaiken kaikkiaan koimme, että sisällönanalyysi soveltui tutkimusmetodinä hyvin tämän tutkimuksen tarkoituksiin. Erityisesti koimme aineistolähtöisen sisällönanalyysin hyväksi analyysitavaksi, sillä saimme sen avulla kattavan aineis-

ton, joka toi esiin sekä näkyviä että piileviä merkityksiä verkkosivuilta. Sisällysanalyysin käyttämisen myötä saimme kattavia tuloksia varhaiskasvatuksen aloituksen sisällöistä kuntien verkkosivuilla.

7.1.2 Pohdinta temaattisen analyysin tuloksista

Tässä tutkimuksessa varhaiskasvatuksen aloitus haastavana muutoksena lapsen ja huoltajien elämässä -teema viestitti lukijalle siitä, että tietoa aloituksen haasteista halutaan tuoda esille lapsen sekä perheen näkökulmasta verkkosivuilla. Haasteet oli tuotu esille niin, että niistä viestittiin positiivisesti, samalla tarjoten tukea koko perheelle. Koimme tämän hyväksi asiaksi, sillä niin kuin jo tutkimuksen teoriaosuudessa tuotiin esille, niin varhaiskasvatukseen siirtyminen on yksi haastavimmista kokemuksista lapselle (ks. Brooker 2008, 56). Myös se, että haasteet tuotiin lapsen sekä perheen näkökulmasta esille, osoittaa se mielestämme hyvää ammattitaitoa, sillä näin osataan asettua asiakkaiden asemaan ja tuoda asioita esille heitä koskettavin keinoin.

Verkkosivuilla oli vahvasti esillä perheen ja yhteistyön merkitys varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa, mikä on linjassa aiemman kirjallisuuden kanssa. Yhteistyötä ja vanhempien roolia ovat tuoneet esille muun muassa Brooker (2008), Margetts (2007) ja Munter (2002). Lisäksi esimerkiksi Fabian (2007, 10–11) ja Niesel & Griebel (2007, 23) ovat tuoneet esille, että aloitusta voidaan helpottaa muun muassa yhteistyön avulla. Verkkosivuilla yhteistyön merkitys tuli esille monen näkökulman kautta. Yhteistyöstä viestittiin verkkosivuilla rivien välissä, sekä tuoden myös suorasti esille. Yhteistyön merkityksen viesti tuli esille usein tuen merkityksen kanssa, eikä ihme, sillä ne ovat yhteydessä toisiinsa vahvasti.

Näimme tärkeänä, että verkkosivuilla oli tuotu nämä rinnakkain esille, sillä tuen merkityksessä yhteistyö on todella tärkeää. Munter (2002, 35) onkin tuonut esille, että lapsi kohtaa aloituksen tuoman muutoksen yhdessä huoltajien ja varhaiskasvatuksen aikuisten tuella, mitä myös nämä kolmen kunnan verkkosivut

viestivät. Pohdimme myös, että yhteistyön esille tuominen jo verkkosivuilla on erityisen tärkeää tulevan kasvatusyhteistyön kannalta. Näin huoltajat saavat jo etukäteen selkeän käsityksen siitä, että heiltä odotetaan yhteistyötä aloituksen yhteydessä, sekä siitä, että heitäkin ollaan avoimesti ottamassa vastaan yhteistyön merkeissä. Tässäkin asiassa huoltajia tavallaan jo tutustutetaan varhaiskasvatuksen käytänteisiin.

Verkkosivuilla oli esillä tuen eri muotoja varhaiskasvatuksen aloituksen haastavaan kokemukseen. Verkkosivut viestivät erilaisista tuen muodoista ja siitä, että tämä haaste ja tuen tarve on huomioitu. Niin kuin on tuotu kirjallisuudessaakin esille, että siirtyminen varhaiskasvatukseen ei ole haitallista, kunhan se on suunniteltu hyvin (ks. Munter 2002, 40). Näiden kolmen kunnan verkkosivut viestivät tätä samaa ajatusta. Tutustumista painotettiin yhtenä tuen muotona ja myös siitä viestittiin verkkosivuilla. Tutustumisen tärkeyttä toi esille myös Margetts (2007, 114), joka toi esille, että tutustuminen uuteen kasvatusympäristöön koetaan tärkeäksi lapselle ja hänen perheelleen ja siksi sitä tulee toteuttaa mahdollisuuksien mukaan useita kertoja ennen aloitusta. Verkkosivuilla oli tuotu vahvasti esille tutustumista ja huomasimme, että kuntien verkkosivuilla oli painostettu siihen sekä sen välittämään viestintään siitä, että perheitä halutaan tukea, sekä heihin halutaan tutustua aloituksen sujuvoittamiseksi.

Tällaisten tukikeinojen esille tuominen verkkosivuilla viestii sitä, että aloitus tunnustetaan merkittävän ja haastavana asiana. Tuomalla näitä tukikeinoja esille, viestitään, että aloitusta halutaan helpottaa antamalla tukea lapselle ja perheelle. Lisäksi se, että myös vanhemmille annetaan ohjeita lapsen tukemiseen, osoittaa kunnan osalta välittämistä vanhempien ja lapsen tunteita kohtaan, koska haastavaa tilannetta on haluttu tukea eri näkökulmista. Kolmen kunnan verkkosivut viestivät varhaiskasvatuksen asiantuntijuudesta, sillä niissä on kehitelty ja tuotu esille niin moninaisia keinoja aloituksen tukemiseen. Eli kunnissa on systemaattisesti mietitty sitä, kuinka helpottaa lapsen ja perheen varhaiskasvatuksen aloitusta ja muutosta. Kunnan varhaiskasvatuksesta välittyy näin positiivinen ja luottamuksellinen kuva.

Varhaiskasvatuksen laadukkuus verkkosivuilla oli nähtävissä epäsuorasti erinäisten tekstiosioden kautta. Myönteinen ja selkeä esittely, kannustava ja kattava näkökulma aloituksesta sekä verkkosivujen helppokäyttöisyys viestivät laadukkuudesta varhaiskasvatuksen verkkosivuilla. Tällaisia asioita on tuotu esille myös verkkosivujen viestintää käsittelevässä kirjallisuudessa. Esimerkiksi Pohjanoksa, Kuokkanen & Raaska (2007, 35) ovat tuoneet esille viestinnän selkeyttä ja helppokäyttöisyyttä esille verkkosivujen viestinnässä. Lisäksi Sinkkonen, Nuutila & Törmä (2009, 23, 257, 262) ovat korostaneet selkeydessä muun muassa arkista kieltä ja konkreettisia esimerkkejä, joita oli myös tutkimillamme verkkosivuilla nähtävissä.

Varhaiskasvatuksen laadukkuus verkkosivuilla oli nähtävissä myös siten, että verkkosivut oli selkeästi kohdistettu oletetulle asiakaskunnalle, mitä myös Krogell-Magni (2010, 12) sekä Pohjanoksa, Kuokkanen & Raaska (2007, 147) ovat korostaneet. Kaiken kaikkiaan pohdimme, että tällaiset laatuseikat, sekä lisäksi positiivisesti kirjoitetut tekstiosiot antavat lukijalle miellyttävän kokemuksen verkkosivuilla asioimisesta. Nämä kaikki laadukkuutta ilmentävät piirteet kuntien verkkosivuilla viestivät siitä, että varhaiskasvatukseen panostetaan kunnissa, mikä myös tuodaan esille verkkosivujen lukijoille, ikään kuin mainoksena tai tiedotuksena.

Tämä mielestämme myös viestii siitä, että varhaiskasvatus nähdään lapselle hyvänä, ja että lapsen etu on keskiössä. Laadukkuus ja sen myötä jaettu kattava informaatio aloituksesta, viestivät että varhaiskasvatuksen aloitus nähdään merkittävänä vaiheena lapsen elämässä, sekä sen haasteet ja tukeminen tiedostetaan. Tällainen aloitukseen panostaminen kunnan puolesta voidaan tulkita myös helppottavana tekijänä varhaiskasvatukseen hakeutumiselle, eli perheille ikään kuin tuodaan ilmi, tai vakuutellaan, että varhaiskasvatus on laadukasta toimintaa, jossa lapsesta pidetään hyvää huolta.

Verkkosivut viestittivät myös huoltajien vastuita liittyen varhaiskasvatuksen aloitukseen. Nämä vastuut oli tuotu esille positiiviseen, mutta asialliseen sä-

vyyn, mikä mielestämme loi verkkosivuille myös mukavamman ilmapiirin. Mielestämme näitä arkisia huoltajille suunnattuja vastuita on hyvä tuoda jo verkkosivuilla esille, jolloin ne ovat jo tiedossa, ennen kuin hakeutuvat varhaiskasvatuksen pariin. Pohdimmekin, että tämä voi vähentää epäselvyyksiä henkilökunnan ja huoltajien välillä, jolloin aikaa arjesta ei kulu turhaan näiden tilanteiden selvittelyyn. Mielestämme tämä on tärkeää, sillä nykyään varhaiskasvatuksen arki on hektistä, jolloin ylimääräisten asioiden hoitaminen ei lisää laadukasta varhaiskasvatusta. Tämä tietysti vaatii sen, että huoltajat tosiaan ottavat vastaan nämä vastuut, joita heille kerrotaan. Pohdimme, että haastavuuden tiedostaminen on johtanut verkkosivuilla siihen, että myös yhteistyön ja muiden tukikeinojen merkityksiä tuodaan esille, eli kerrotaan toiminnoista, jotka helpottavat haastavuutta aloituksen yhteydessä.

Temaattinen analyysi metodina soveltui erinomaisesti tähän tutkimukseen ja toi sopivasti syvyyttä siihen, kun tarkasteltiin verkkosivujen viestintää koskien varhaiskasvatuksen aloitusta. Lisäksi koimme, että temaattinen analyysi tuki jo tehtyä sisällönanalyysia siten, että se vahvisti tuloksien varmuutta, sekä antoi monipuolisempaa näkökulmaa tuloksien analysointiin.

7.1.3 Yhteenveto ja johtopäätökset

Tutkimuksen tuloksista käy ilmi, että kunnat olivat tuoneet varhaiskasvatuksen aloitusta esille verkkosivuillaan. Kaikkien kuntien verkkosivuilla kaikki luokat näkyivät, mutta kaikkien luokkien sisällöt eivät. Mikä toistui myös temaattisessa analyysissä teemojen ja alateemojen kohdalla. Pohdimmekin, että voisiko kuntien verkkosivuilla olla yhtenäistäviä kriteerejä siitä, mitä tietoa varhaiskasvatuksesta ja sen aloituksesta olisi oltava näkyvissä, jotta kaikkien Suomen kuntien asukkaat olisivat tasavertaisemmassa asemassa etsiessään tietoa kyseisistä asioista. Toki tällaiset yhtenäiset tarkat kriteerit voisi olla haastavia toteuttaa ihan jokaisessa kunnassa, sillä kuntia on hyvin eri kokoisia, ja heillä oletettavasti on erilaiset resurssit verkkosivujen suhteen viestinnän välineenä kuntalaisille.

Tätä tutkimustamme kunnat voisivat kuitenkin hyödyntää halutessaan yhtenäistäessään ja monipuolistaessaan tietojensa kattavuutta verkkosivuillaan. Tämä ei kuitenkaan vielä takaa sitä, että kaikilta verkkosivuilta löytyisi niin kattavat tiedot kuin ideaalitulanteessa olisi. Lisäksi mietimme, voisiko jokainen kunta ottaa avuksi kunnan varhaiskasvatuksen verkkosivua koostaessaan tutkijoiden tuottamaa kirjallisuutta varhaiskasvatuksen aloituksesta. Tämä tukisi heitä siinä, mitä tietoja verkkosivulla voitaisiin tarjota tietoa etsivälle, joka usein on se huoltaja.

Jäimme pohtimaan myös sitä, että vaikka verkkosivut olisi tehty hyvin ja ne viestisivät sisällöltään laadukkaasta varhaiskasvatuksesta, ei se välttämättä tarkoita sitä, että käytäntö on toteutuessaan yhtä laadukasta. Monipuoliset verkkosivut eivät siis takaa, että varhaiskasvatus olisi käytännössä täysin sitä, mitä verkkosivuilla sanotaan. Se, mitä verkkosivut viestivät voivat toki olla tavoite, johon kunnassa pyritään, mutta esimerkiksi päiväkotikohtaiset erot voivat olla suuriakin kunnan sisällä.

Tähän liittyen mietimme, että esimerkiksi yhden kunnan verkkosivut olivat tässä tutkimuksessa yhdet laadukkaimmin tehdyistä ja sisällöltään kattavimmista sivustoista. Kyseisen verkkosivuilla esiintyvällä videolla sanottiin, että kaikki itkevät lapset pääsevät syliin, ei välttämättä pidä paikkaansa, ottaen huomioon viimeaikaiset uutisoinnit erittäin laajasta henkilöstövajeesta kyseisen kunnan varhaiskasvatuksessa. Tämän henkilöstövajauksen voidaan olettaa näkyvän myös muussa laadun toteutumisessa, koska päteviä opettajia ja hoitajia ei ole riittävästi, sekä sinne rakennetaan todella suuria massayksiköitä.

Vaikka tutkimusta tehdessä huomasimme, että kunnan koko ei vaikuttanut tiedon määrään, niin jäimme esimerkiksi yhden suuren kunnan verkkosivujen kohdalla pohtimaan sitä, että oliko tiedot esitelty kattavasti siksi, että kyseessä on todella iso kunta ja asiakasmäärä. Sillä oletettavasti on helpompaa koota paljon kattavaa informaatiota verkkosivuille kuin jakaa sitä yksittäisille henkilöille heidän sitä erikseen kysyessään. Mielestämme olisi tärkeää, että kunnan koosta

riippumatta, kaikki kunnat panostaisivat varhaiskasvatusta koskevaan tiedon määrään ja laatuun.

Kuntien verkkosivuilla tuli vähäisesti esille sosiaalista näkökulmaa siten, että varhaiskasvatus tukee lasten sosiaalisia suhteita. Tämä yllätti meidät, sillä olemme tehneet varhaiskasvatuksen aloituksessa käytettävistä tukikeinoista aiemmin kandidaatin tutkielman, jossa suurena tuloksena tuli esiin sosiaalisen tuen merkitys varhaiskasvatuksen aloituksessa. Tästä sosiaalisten suhteiden tukemisen näkökulmasta jäimmekin siis kaipaamaan enemmän, edes jonkintasoisena informaationa, sen ollessa niin oleellinen osa aiempaa tutkimuksemme tuloksia. Verkkosivuilla olisi esimerkiksi voitu korostaa tätä kerrottaessa muista sopeutumisen keinosta ja tutustumisen yhteydessä.

Verkkosivut olivat rakennettu pääosin samalla tyyllillä, mutta ne erosivat laajuudeltaan. Osa verkkosivuista oli myös sekavia ja tietoa oli vaikea löytää, mikä toi osaltaan haasteita lukijan näkökulmasta. Tämä herätti meissä turhautumista ja pohdintaa siitä, että miten esimerkiksi huoltaja, joka etsii tietoa verkkosivulta varhaiskasvatuksen aloituksesta löytää tiedon. Nykypäivänä voidaan jo olettaa, että tiedon pitäisi löytyä helposti ja nopeasti. Esimerkiksi Kuokkanen, Pohjanoksa & Raaska (2007, 35) ovat tuoneet esille, että internetin yleistymisen myötä verkkosivujen viestinnän tulisi olla nopeasti löydettävissä, selkeää ja helppokäyttöistä.

Pohdimme, että saako tällainen sekavampi sivu aikaan pahimmillaan sen, että huoltaja lykkää varhaiskasvatuksen aloittamista tiedon saavuttamattomuuden vuoksi. Vai aiheuttaako se kenties kunnan varhaiskasvatuksesta vastaavien henkilöiden puhelinten ja sähköpostin ruuhkautumisen, sillä tietoa haetaan lisää suoraan heiltä. Tämän verkkosivujen sekavuuden huomasimme korostuvan etenkin, jos tietoa haki matkapuhelimella, eikä tietokoneella. Joidenkin kuntien verkkosivut eivät toimineet lähes lainkaan matkapuhelimilla, mikä kokemuksemme mukaan on nykypäivänä yksi käytetyimmistä tiedonhaun välineistä. Eli kuntien tulisi panostaa verkkosivujen toimivuuteen myös mobiililaitteilla.

Kuntalaissa (Kuntalaki 410/2015 §29) on tuotu esille, että viestinnän tulisi olla selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä kerrottu. Kuitenkin kuntien verkkosivuilla oli paljon sellaista viestintää, mikä oli myös tulkittavissa rivien välistä, ja mikä oli varhaiskasvatuksen aloituksen näkökulmasta tärkeää. Mietimme, että kuinka moni esimerkiksi huoltajista löytää tiedon tai ymmärtää sen pääidean, etenkin, jos varhaiskasvatuksen aloituksesta ei ole ennestään kokemusta. Mielestämme olisi tärkeää, että kunnat panostaisivat verkkosivuilla siihen, että sivut rakennettaisiin vielä selkeämmin koskemaan eri osa-alueita, jotta tietoa etsivä saa siitä parhaimman hyödyn ja avun. Lisäksi tiedon tulisi olla suoraan ilmaistu ja kohdistettu, jotta huoltajin ei tarvitse arvailla verkkosivulta välittyvää sanomaa.

Koemme myös, että jos varhaiskasvatuksen aloituksesta on viestitty huonosti tai vajavaisesti, voi se vaikuttaa siihen, missä vaiheessa huoltaja hakeutuu takaisin töihin, ja näin ollen lapsi siirtyy myöhemmin varhaiskasvatukseen. Tällöin lapsen laadukas varhaiskasvatukseen pääseminen vaarantuu, jolloin se voi vaikuttaa negatiivisesti taloudellisesti yhteiskuntaan. (ks. Karila 2016, 18–19). Lisäksi se voi vaikuttaa vanhempien asenteisiin ja olettamuksiin toiminnasta, mikäli sitä ei ole heille avattu. Tämä voi hankaloittaa kasvatusyhteistyötä huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilökunnan välillä, mitä kuitenkin korostettiin monen kattavasti varhaiskasvatuksesta kertoneen kunnan verkkosivustolla.

Kunnat elävät haasteellista aikaa, sillä kuntia yhdistellään keskenään, jolla halutaan tavoitella parempaa kykyä tuottaa palveluita ja vastata haasteisiin (ks. Kuntaliitto 2018 b). Tämä tuo myös haasteita kuntien järjestämälle varhaiskasvatukselle ja sille, kuinka nopeasti kunnat pystyvät muuttumaan ja tuomaan esille muutoksen myös verkkosivuillaan. Tutkimusta tehdessä huomasimme, että osa kunnista käytti vielä päivähoito -sanaa, kun sen tulisi uusien asiakirjojen mukaan olla varhaiskasvatus (ks. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016).

Pohdimme, että johtuuko tämä juuri muutoksen haasteista ja sen tuomasta kiireestä, vai voiko kyseessä olla vain välinpitämättömyys varhaiskasvatuksen

arvostusta ja uudistumista kohtaan. Vai nähdäänkö joissakin kunnissa päivähoito vanhanaikaisesti ”lasten säilytyspaikkana”, jotta vanhemmat pääsevät työelämään. Sekavuutta aiheutti myös se, että joidenkin kuntien verkkosivuilla nämä termit olivat käytössä yhtäaikaaisesti, eli joissakin kohdissa luki varhaiskasvatus, kun taas osassa päivähoito. Vaikka lukija ehkä ymmärtäisikin, että näillä termeillä viitataan samaan asiaan, voi se silti aiheuttaa hämmennystä siitä, mitä nämä todella tarkoittavat. Lisäksi tämä jättää epäselväksi sen, että onko niillä joku ero. Etenkin, kun joidenkin kuntien verkkosivuilla saattoi löytyä otsikoita, joista toinen oli varhaiskasvatus ja toinen päivähoito.

7.2 Tutkimuksen luotettavuus ja jatkotutkimushaasteet

Luotettavuus. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta tarkasteltiin Parkkilan ym. (2000) suomentaman kolmen luotettavuuden kriteerin kautta: *uskottavuus*, *siirrettävyys* ja *riippuvuus* (Tuomi & Sarajärvi 2018, 162). Uskottavuutta tutkimuksessa lisää tutkimuksen etenemisen ja tutkittavien aineistojen tarkka kuvaus. Lisäksi tutkimuksen analyysi ja tulokset on pyritty esittämään niin tarkasti, että lukija pystyy ymmärtämään tutkijoiden ratkaisut (ks. Aaltio & Puusa 2011, 154). Tutkimuksen uskottavuutta vähentää tutkijoiden vähäinen kokemus tutkimuksen tekemisestä. Tutkimuksen tuloksia voidaan siirtää eri kuntien verkkosivujen kehittämiseen. Tiedettävästi kuntien verkkosivujen varhaiskasvatuksen aloituksen viestinnästä ei ole tehty paljoa tutkimusta, joten tutkimuksen tulokset ovat suhteellisen uusia. Lisätutkimus aiheesta on tarpeen, mikä vähentää siirrettävyyttä.

Tutkimus toteutettiin perehtymällä hyviin tieteellisiin käytäntöihin sekä toimimalla niiden perusteella, mikä vahvistaa tutkimuksen luotettavuutta. Näitä käytänteitä ovat muun muassa tutkimuksen huolellinen ja tarkka tekeminen, omien tutkimustulosten esittäminen totuuden mukaisesti, avoimuus sekä toisten tutkijoiden tutkimuksien huomioon ottaminen. (HTK-ohje 2012, 6–7.) Tutkimuksen toteutus suunniteltiin kokonaisvaltaisesti ja huolellisesti ja sen tekemiseen paneuduttiin. Tutkijoiden kokemattomuutta voidaan kuitenkin pitää myös

riippuvuuden heikkoutena, koska kaikkia asioita ei välttämättä osattu ottaa huomioon. Tutkimusta vahvistaa kuitenkin myös se, että tutkimuksen vaiheet ja osiot on tuotu esille niin selkeästi ja tarkasti, että lukija kykenee vaivatta arvioimaan tutkimusta kokonaisuudessaan.

Tutkimuksen luotettavuutta lisäsi se, että tutkijatriangulaatio toteutui, koska verkkosivujen analysointi suoritettiin kahden ihmisen toimesta (Patton 2001, 560). Kahden tutkijan toimesta tehty tutkimus antaa useampia näkökulmia tutkimuksen tekemiseen. Lisäksi tutkimuksessa käytettiin analyysimenetelmien triangulaatioita, eli tutkimuksen tuloksia analysoitiin kahden analyysin avulla, mikä vahvistaa tutkimuksen tulosten luotettavuutta (ks. Tuomi & Sarajärvi 2018, 169). Tutkimuksen luotettavuutta voitiin myös parantaa saamalla palautetta tutkijakollegoilta tutkimuksen teon aikana (Aaltio & Puusa 2011, 158; Tuomi & Sarajärvi 2018, 165). Tutkimuksen tulokset pyrittiin esittämään totuudenmukaisesti ja niin kuin ne verkkosivuilta näyttäytyivät. Tutkimuksen luonne oli kuitenkin sellainen, että tutkijat joutuivat osittain tekemään omia tulkintoja, mikä voi heikentää luotettavuutta. Tällöin nämä valinnat ja tulkinnat on pyritty perustelemaan kattavasti. (ks. Aaltio & Puusa 2011, 157.) Ylimääräistä tulkintaa pyrittiin välttämään.

Jatkotutkimushaasteet. Tutkimuksen aineiston keräämisen jälkeen jäimme pohtimaan sitä, että olisiko valikoidut kunnat voitu valita tasaisesti maakunnittain, jolloin tulokset olisi saatu tasaisesti ympäri Suomea. Toki tutkimuksessa oli jo mukana kuntia eri maakunnista, mutta sitä ei suunniteltu etukäteen. Tämä näkökulma olisi ollut kiinnostava ja tällöin olisi voinut tehdä vertailua kuntien ja maakuntien välillä.

Sillä, miten kunnat viestivät verkkosivuillaan on merkittävä vaikutus tietoa etsiviin asiakkaisiin. Lisäksi on merkityksellistä, että mitä tietoa ja kuinka paljon sitä on löydettävissä verkkosivuilta. Näin ollen, tämä tutkimus on antanut huomionarvoista tietoa kuntien verkkosivujen viestinnästä ja tiedonjakamisesta koskien lapsuuden kannalta tärkeää vaihetta; *varhaiskasvatuksen aloitusta*. Koska aiempaa tutkimusta täysin vastaavasta aiheesta ei löytynyt Suomesta, on tämä

tutkimus merkittävä myös ainutlaatuisuudessaan. Tämä tutkimus itsessään antaa jo hyödynnettävää tietoa kunnille, mikäli heillä on tarvetta tai tavoitteena kehittää omia varhaiskasvatuksen verkkosivujaan. Lisäksi aihetta olisi tärkeä tutkia lisää jatkossa, vieläkin laajemmin.

Mielenkiintoista olisi tutkia verkkosivujen käyttäjien kokemuksia kuntien sivuista, ja sitä, miten sivujen rakenne esimerkiksi vaikuttaa suhtautumiseen kyseiseen palveluun. Vaikuttaako esimerkiksi sekavanlainen verkkosivu negatiivisen suhtautumiseen kunnan tarjoamaan palveluun. Erityisesti jatkotutkimusta olisi tärkeää ja kiinnostavaa tehdä varhaiskasvatuksesta tietoa etsivien kokemuksista. Näiden mahdollisten jatkotutkimusten pohjalta voitaisiin jopa laatia kunnille verkkoviestintäopas koskien varhaiskasvatusta, ja sen eri ulottuvuuksia, kuten aloitusta. Tällöin kunnilla olisi helposti saatavissa olevat ohjeet selkeään ja kattavaan viestintään.

LÄHTEET

- Aaltio, I. & Puusa, A. 2011. Laadullisen tutkimuksen luotettavuus. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti. 2011. (toim.) Menetelmäviidakon raivaajat. Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Helsinki: JTO, 153 – 166.
- Andersson, L. 2017. Varhaiskasvatus on tärkeä lapsen oikeus. <http://liandersson.fi/varhaiskasvatus-on-tarkea-lapsen-oikeus/>. Luettu 8.6.2018.
- Asetus lasten päivähoidosta 239/1973. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239>. Luettu 8.6.2018.
- Bowen, G. A. 2009. Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative research journal*, 9, (2), 22– 40.
- Burr, V. 2003. *Social Constructionism*. Lontoo & New York: Routledge.
- Braun, V. & Clarke, V. 2006. Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3 (2), 77 – 101. http://eprints.uwe.ac.uk/11735/2/thematic_analysis_revised. Luettu 30.5.2018.
- Brooker, L. 2008. *Supporting Transitions in the Early Years*. Teoksessa V. Hurst & J. Joseph. 2008. (toim.) *Supporting early learning*. Maidenhead: Open University Press.
- Bryman, A. 2012. *Social research methods*. 4th edition. New York: Oxford University Press.
- Dalli, C. 1999. Learning to be in childcare: mothers` stories of their child`s setting-in`. *European Early Childhood Education Research Journal* 7 (2), 53 – 66.
- Dalli, C. 2002. Constructing identities: Being a “Mother” and being a “Teacher” during the experience of starting childcare. *European Early Childhood Education Research Journal* 10 (2), 85 – 101.
- Dowling, M. 2010. *Young children`s personal, social and emotional development*. London: Paul Chapman, 1 – 99.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.
- Fabian, H. 2007. *Informing Transitions*. Teoksessa A-W. Dunlop & H. Fabian. 2007. (toim.) *Informing Transitions in the Early Years – Research, Policy and Practice*. Maidenhead: Open University Press. 3 – 20.

- HTK-ohje 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsittelemisen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012. Helsinki. http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf. Luettu 8.6.2018.
- Invisible toddlerhood -sivusto. <https://invisibletoddlerhood.wordpress.com/social-and-emotional-experiences-in-transition-through-the-early-years/>. Luettu 7.6.2018.
- Kaksplus-sivusto. 2015. <https://www.kaksplus.fi/lapsi/lapsen-kasvatus/paivakodin-aloitus-8-vinkkia-hyvaan-alkuun/>. Luettu 30.5.2018.
- Kananen, J. 2014. Verkkotutkimus opinnäytetyönä. Laadullisen ja Määrällisen verkkotutkimuksen opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 187. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kansaneläkelaitos. Lastenhoidon tuet. <http://www.kela.fi/lastenhoidon-tuet>. Luettu 8.6.2018.
- Karikoski, H. & Tiilikka, A. 2017. Eheä kasvunpolku -haaste yhteistyölle. Teoksessa E. Hujala & L. Turja. 2017. (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus, 78 – 95.
- Karila, K. 2016. Vaikuttava varhaiskasvatus. Tilannekatsaus toukokuu 2016. Helsinki: Opetushallitus.
- Keltinkangas-Järvinen, L. 2016. Professori: Kaikki päivähoito ei ole varhaiskasvatusta – ”Pienillä aivoilla joudutaan liian suureen ryhmään”. <https://www.helsinginuutiset.fi/artikkeli/463735-professori-kaikki-paivahoito-ei-ole-varhaiskasvatusta-pienilla-aivoilla-joudutaan>. Luettu 8.6.2018.
- Krogell-Magni, P. (toim.) 2010. Kuntien verkkoviestintäohje. Helsinki: Suomen Kuntaliitto. <https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Verkkoviestintaopas.pdf>. Luettu 30.5.2018.
- Kuntalaki 410/2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150410>. Luettu 8.6.2018.
- Kuntaliitto 2017 a. Kaupunkien ja kuntien lukumäärät. <https://www.kuntaliitto.fi/tilastot-ja-julkaisut/kaupunkien-ja-kuntien-lukumaarat>. Luettu 8.6.2018.
- Kuntaliitto 2017 b. Kuntien verkkoviestintä. <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/demokratia-ja-hallinto/viestinta-ja-markkinointi/kuntien-verkkoviestinta>. Luettu 8.6.2018.

- Kuntaliitto 2018 a. Kunnan velvoite järjestää varhaiskasvatuspalveluja. <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/opetus-ja-kulttuuri/varhaiskasvatus>. Luettu 8.6.2018.
- Kuntaliitto 2018 b. Kuntaliitokset. <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/johtaminen-ja-kehittaminen/kuntaliitokset>. Luettu 8.6.2018.
- Kuula, A. 2015. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.
- Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1128/1996. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961128>. Luettu 7.6.2018.
- Laaksonen, K. 2017. Vanhemman ja kasvattajan luottamuksen rakentuminen varhaiskasvatuksen aloituksessa. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden laitos, varhaiskasvatus. Pro gradu -tutkielma.
- Mannerheimin lastensuojeluliitto-sivusto. 2018. http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tukivinkit/lapsi_aloittaa_paivahoidon/. Luettu 30.5.2018.
- Margetts, K. 2007. Understanding and supporting Children: Shaping Transition Practices. Teoksessa A-W. Dunlop & H. Fabian. 2007. (toim.) Informing Transitions in the Early Years – Research, Policy and Practice. Maidenhead: Open University Press. 107 – 119.
- Markham, A. & Buchanan, E. 2012. Ethical Decision-Making and Internet Research: Recommendations from the AoIR Ethics Working Committee (Version 2.0). <https://aoir.org/reports/ethics2.pdf>. Luettu 6.6.2018.
- Munter, H. 2002. Lapsi aloittaa päivähoidon. Teoksessa A. Helenius, K. Karila, H. Munter, P. Mäntynen & H. Siren-Tiusanen 2002. (toim.) Pienet päivähoidossa. Alle kolmivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita. Helsinki: WSOY, 35 – 64.
- Niesel, R. & Griebel, W. 2007. Enhancing the Competence of Transition Systems Through Co-construction. Teoksessa A-W. Dunlop & H. Fabian. 2007. (toim.) Informing Transitions in the Early Years – Research, Policy and Practice. Maidenhead: Open University Press. 21 – 32.
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2009. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Opetusalan ammattijärjestö OAJ. Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut ovat kunnan vahvuus. <https://www.oaj.fi/cs/Satellite?c=Page&pageName=OAJWrapper&childpageName=OAJ%2FPage%2Fsisalto&cid=1398855048744&contentID=1408919243681>. Luettu 8.6.2018.

- Opetus- ja kulttuuriministeriö. Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen. <http://minedu.fi/varhaiskasvatusoikeus>. Luettu 8.6.2018.
- Patton, M. 2001. *Qualitative research & evaluation methods*. 3. painos. Thousand Oaks: Sage publications.
- Pohjanoksa, I., Kuokkanen, E. & Raaska, T. 2007. *Viesti verkossa. Digitaalisen viestinnän käsikirja*. Juva: WS Bookwell.
- Puusa, A. 2011. Laadullisen aineiston analysointi. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti. 2011. (toim.) *Menetelmäviidakon raivaajat. Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan*. Helsinki: JTO, 114 – 125.
- Puusa, A. & Juuti, P. 2011. Mitä laadullinen tutkimus on? Teoksessa A. Puusa & P. Juuti. 2011. (toim.) *Menetelmäviidakon raivaajat. Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan*. Helsinki: JTO, 47 – 57.
- Rantala, I. 2010. Laadullisen aineiston analyysi tietokoneella. Teoksessa J. Aaltonen & R. Valli. 2010. (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin II*. 3. painos. Jyväskylä: PS-kustannus, 106 – 126.
- Rapley T. 2011. *Doing Conversation, Discourse and Document Analysis*. 2. painos. London: SAGE.
- Sinkkonen, I., Nuutila, E. & Törmä, S. 2009. *Helppokäyttöisen verkkopalvelun suunnittelu*. Helsinki: Tietosanoma Oy.
- Sisäministeriö 2007. *Kuntien verkkosivut käytetyin julkinen palvelu*. http://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/kuntien-verkkosivut-kaytetyin-julkinen-verkkopalvelu. Luettu 8.6.2018.
- Sommers-Piironen, J. 2012. *Päivähoidon nettisivut - ikkuna suomalaiseen varhaiskasvatukseen. Diskurssianalyttinen tutkimus varhaiskasvatuspuheesta kuntien verkkosivuilla*. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden yksikkö. Pro gradu -tutkielma.
- Suomen kuntaliitto 2016. *Kuntaviestinnän opas. Ohjeet kunnan ja kuntapalveluja tuottavan yhteisön viestintään ja markkinointiin*. Helsinki: Suomen kuntaliitto.
- Suomen kuntaliitto 2015. *Sivistyksen suunta 2025. Kuntaliiton sivistyspoliittinen ohjelma*. Helsinki: Suomen kuntaliitto.
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2016. *Varhaiskasvatus 2016. Tilastoraportti 29/2017*, 6.9.2017. http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135183/Tr29_17_vuositolasto.pdf?sequence=5. Luettu 8.6.2018.

- Tilastokeskus 2016. Suomalaiset käyttävät internetiä yhä useammin.
https://www.stat.fi/til/sutivi/2016/sutivi_2016_2016-12-09_tie_001_fi.html. Luettu 8.6.2018.
- Toivonen, S. 2017. Kasvatussyhteistyön rakentuminen pienen lapsen varhaiskasvatuksen aloituksessa: tapaustutkimus. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden laitos, varhaiskasvatus. Pro gradu -tutkielma.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Valtiovarainministeriö. Sähköiset palvelut. <http://vm.fi/sahkoiset-palvelut>.
- Varhaiskasvatuslaki 36/1973. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>. Luettu 8.6.2018.
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016. Määräykset ja ohjeet 2016: 17. Helsinki: Opetushallitus. http://www.oph.fi/download/179349_varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2016.pdf. Luettu 8.6.2018.
- Viertola, V. 2006. Kunta Kohtaamisia verkossa. Kuntaviestinnän ohjeet ja kuu- den kaupungin verkkosivut maineen ja viestinnän rikkauden näkökul- masta. Teoksessa J. Matikainen, P. Aula & M. Villi. 2006. (toim.) Tutkiel- mamatka verkkoviestintään. Helsinki: Yliopistopaino.